

REC'D OCT 18 1977

N.Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. 3
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

KP EXCH

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

NO. 14

307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1977 m. rugsėjo-September 30 d.

70-ieji metai

SIEMET Į SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE ĮSIRAŠĖ AR SAVO APDRAUDAS PADIDINO APIE 200 NARIŲ, APSIDRAUSDAMI DAUGIAU KETVIRČIO MILIJONO DOLERIŲ SUMAI! VAJUS TEBETĖSIAMAS.

ALT suvažiavimas spalio 8 Chicagoje

Amerikos Lietuvių Tarybos 37-ojo suvažiavimo, 1977 m. spalio 8 d., šeštadienį, Sheraton Tower viešbutyje (Grand Ballroom), 9333 South Cicero Avenue, Oak Lawn, Illinois.

Darbotvarkė

1. Suvažiavimo atidarymas ir invokacija.
2. Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas.
3. Sveikinimai.
4. Tarybos narių patikrinimas—skyrių bei organizacijų atstovų pristatymas.
5. Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos pranešimai.
6. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovo Washingtone pranešimas.
7. Amerikos Lietuvių Tarybos Iždo Globėjų pranešimas.
8. Suvažiavimo dalyvių pasisakymai ir pastabos.
9. Pranešimų tvirtinimas.
10. Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių atstovų pranešimai ir sugestijos.
11. Amerikos Lietuvių Tarybos, Valdybos ir Iždo Globėjų rinkimai.
12. Klausimai ir pasiūlymai.
13. Rezoliucijų priėmimas.
14. Suvažiavimo uždarymas.

Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto, registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Bendri pietūs 12:30-1:30 p. p.

SLA 4-OSIOS APSKRITIES SUAŽIAVIMAS

Spalio 30 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero bažnyčios salėje, 339 Green St., New Haven, Conn., įvyks SLA 4-osios Apskrities metinis suvažiavimas. Pradžia 11:00 val.

Visos SLA 4-os apskrities Kuopos prašomos atsiųsti savo atstovus. Jei kuri Kuopa nebūtų gavusi pakvietimo, malonėkite šį pranešimą laikyti oficialiu kvietimu ir suvažiavime dalyvauti.

Nuoširdžiai kviečiami atsilankyti SLA nariai ir svečiai.

Lionginas Kapeckas

SLA 4-os apskrities sekretorius

KURIS NARYS DAR NEIRAŠĖ SAVO ARTIMO Į SLA PALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS VYKSTANČIAME VAJUJE, DAR NEATLIKO SAVO PATRIOTINĖS PAREIGOS.

SLA 3-OSIOS APSKRITIES KUOPOMS

SLA Trečiosios Apskrities Metinis suvažiavimas įvyks 1977 m. spalio-October 16, Lithuanian Citizens Club, 1723 Jane St., Pittsburgh, Pennsylvania 2 v. p. p.

Malonėkite išrinkti ir prisiųsti savo Kuopos atstovus, nes šiame suvažiavime bus aptariama daug svarbių reikalų, daroma naujų tarymų, išklausa valdybos raportų ir pranešimų.

Renkant atstovus malonėkite prisilaikyti sekamos tvarkos: rinkti po vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių; jei Kuopoj nesiranda nė 10 narių, vistiek reikia rinkti vieną atstovą.

Taip pat prašome įteikti atstovams naujų sumanymų mūsų organizacijos gerovei.

Su broliškais linkėjimais ir iki malonaus pasimatymo suvažiavime.

George Žilinskas
Sekretorius

Amerikos Lietuvių Tarybai sėkmės

POVILAS P. DARGIS

SLA Prezidentas

Spalio 8 Chicagoje įvyksta Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas. Be įprastųjų metinio suvažiavimo darbų, yra visa eilė klausimų, liečiančių Lietuvos laisvinimo reikalus.

Tenka laukti, kad ALT suvažiavimas pasitarnaus Lietuvos vadavimo darbams.

Kaip žinome, ALT pagimdė Lietuvos okupaciją, ir kol šioji nelaimė mūsų tautą slegia, ALTa ir toliau turi įtemptai dirbti, siekdama aukščiausio tikslo—Lietuvos laisvės ir nepriklausomos valstybės atstatymo.

Kalbant apie ALTos veiklą, gal ne vienam kyla klausimas, ką atliko šioji mūsų bendrinė kovos organizacija? Vienu rašiniu jos darbų nenušviesime, tačiau galime drąsiai tvirtinti, kad ALTos vaidmuo yra labai didelis ir svarbus. Jei šiandien šios organizacijos nebūtų, tai Lietuvos okupacinė padėtis būtų dar sunkesnė. Turime žinoti, kad Sov. Rusija visam pasauliui visais būdais įrodinėja, kad Lietuva savo noru įsijungė į Sov. Sąjungą ir jokio pavergimo nėra, atseit, ji laisva šalis ir savaranki valstybė. Bet tai yra apgaulė. Laisvasis pasaulis žino, kad Lietuva buvo užimta Rusijos karine jėga ir todėl Lietuva laikoma okupuotu kraštu. To "laisvo" įsijungimo, apie kurį sovietai vis tebekalba, nei Amerika, nei kitos valstybės nepripažįsta. Tai ALTos ir kitų kovojančių veiksmų nuopelnas.

Todėl remkime ALTą ir visus kitus mūsų veiksmus, politines-kultūrinės, religines institucijas ir mūsų lietuviškąją spaudą-laikraščius, kurie dirba mūsų tautos labui—už laisvą ir nepriklausomą Lietuvos respubliką.

Žinokime, jog mūsų visų veiksmų ir organizacijų veikla yra dideliu krislu okupanto akyse.

ALT veikla, kaip ir daugelio kitų organizacijų darbų, nemažai priklauso nuo mūsų visuomenės moralinės ir medžiaginės paramos. Turime džiaugtis, kad lietuvių plačioji visuomenė ALTą visokeriopai remia, bet kiek toji parama liečia finansinę pusę, tai ji turėtų būti stambesnė, nes didesnės lėšų sumos suteiks galimumą daugiau veiklą išplėsti ir tuo pačiu atlikti žymesnius darbus Lietuvai laisvinti.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra Amerikos Lietuvių Tarybos narys, jis Amerikos Lietuvių Tarybą remia su šimtais savo Kuopų. Todėl metinio suvažiavimo proga tenka sveikinti Amerikos Lietuvių Tarybos vadovaujančiuosius veikėjus ir jiems palinkėti vieningo darbo ir sėkmės, siekiant Lietuvos laisvės.

BALTIJOS VALSTYBIŲ DIPLOMATŲ PASITARIMAS

1977 m. rugs. 20 d. Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtone buvo susirinkę pasitarti Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai JAV-se—dr. S. A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir p. E. Jackson, kuris buvo atvykęs iš New Yorko.

Pasitarimo metu Baltijos valstybių atstovai pasikeitė informacijos apie jų kraštuose esamą padėtį bei tarptautinę konjunktūrą ir pasikeitė nuomonėmis jų veiklos klausimais.

DALYVAVO IR PABALTIJO DIPLOMATŲ ŽMONOS

Ponios Cyrus Vance kvietimu Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų žmonos—O. Bačkienė, A. Dinbergs ir E. Jackson dalyvavo jos rengtoje arbatėlėje Europos kraštų diplomatinių misijų šefų žmonių garbei 1977 m. rugsėjo 21 d. Valstybės Departamente, Thomas Jefferson svetainėje.

Po priėmimo ponias Cyrus Vance pakvietė viešniais aplankyti visus Valstybės Departamento diplomatinių priėmimų kambarius-salonus.

THIS YEAR ABOUT 200 PERSONS JOINED THE LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA AND OTHER MEMBERS INCREASED THEIR INSURANCE OVER FOURTH OF A MILLION DOLLARS! THE CAMPAIGN CONTINUES.

Tėvynė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published semi-monthly except July and August by the
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:

In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post
Office at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti
ne vėliau, kaip prieš savaitę laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų
tūrinį redakcija neatsako.

Mykolo Vaidylos mirties metinės

Sandaros ilgamečio redaktoriaus, didžiųjų lietuviškų organizacijų veikėjo Mykolo Vaidylos mirties metinių minėjimas įvyko sekmadienį, rugsėjo-September 25, 2 val. 30 m. p. p. Balzeko Muziejuje, Chicagoje.

Programą atidarė Aldona Olis, o, Sandaros red. Grožvydas Lazauskas minėjimo eigą, perstatydamas organizacijų atstovus. Įspudingas atsiminimų kalbas pasakė Kun. A. Trakis, BALFo atstovas; Kun. A. Stašys, ALTos atstovas; Euphrosine Mikužiūtė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje atstovė; Valerijonas V. Šimkus, Žurnalistų S-gos vardu ir S. Balzekas, senjoras, muziejaus atstovas.

SLA prezidentas Povilas Dargis, Sandaros pirmininkas prisuntė savo mintis raštu, kuri perskaitė G. Lazauskas.

Mieli broliai ir sesės:

Kiekviena kultūringa tauta pagerbia tuos, kurie savo gyvenimą skyrė jos gerbuviui. Šiandieną mes prisimename Mykolą Vaidylą, kuris prieš metus laiko iškeliavo amžinybėn.

Nors Jo jau mūsų tarpe nėra, tačiau Jo atliktieji darbai, ypač Sandaroje ir Amerikos Lietuvių Taryboje įamžina jo vardą Amerikos lietuvių ir lietuvių tautos istorijoje...

Taip, mielas Mykolai, nors Tavo akys užmerktos ir tavo balsas nutilo, bet mes savo mintimis ir širdimis Tave visada prisiminsime.

*Povilas P. Dargis
SLA Prezidentas ir
Sandaros Pirmininkas*

Aldona Olis įteikė Mykolo Vaidylos paveikslą įamžinti jį muziejaus patalpose. Paveikslą priėmė muziejaus vedėjas Stanley Balzekas, sr. trumpai atbūdindamas M. Vaidylos atmintį.

Minėjimą surengė ponis Aldona Olis ir G. Lazauskas. Prie svečių ir stalo surengimo prisidėjo Balzeko muziejaus Moterų Gildija.

Per visą spalio mėnesį Balzeko muziejų vyksta M. Vaidylos veiklos paroda.
E. Mikužis

Kun. A. Trakis, atsisveikinant BALFo Centro Valdybos vardu, tarp kita, pareiškė:

Velionis Mykolas buvo tikrai reta asmenybė, kuri visa savo siela, pajėgomis ir išmintimi buvo taip giliai išsisknijusi į gimtąją lietuvišką žemę. Aplankydamas jį lengvai galėjai pastebėti, kad jam rūpėjo ne vien tik lietuviškoji žemelė, bet ir visos lietuvių tautos gyvata. Tą gyvatą jis matė ne vien tik Lietuvos istorijos faktuose, bet ir įvairiose pasakose, dainelėse, padaviuose ir legendose. Per jas tauta buvo ir išliko gyva net ir sunkiausiose jos gyvenimo valandose.

Kai prieš keletą metų velionis Mykolas atsidūrė ligoninėje ir jo sveikata buvo labai pablogėjusi, ne vienam jo bičiulių atrodė, jog jau artėja neišvengiama pabaiga, bet jam tai nebuvo gyvenimo galas. Sukaupęs paskutines jėgas jis stengėsi, kad jo kūnas vėl pradėtų judėti, kad protas prašvistų. Kuriam tikslui? O gi tam kad būtų pratęsta tautos gyvata. Jis niekuomet nekalbėjo apie mirtį ar apie apsirošimą mirčiai. Jis žinojo, kad tai savaime ateis, kad tikras pasirošimas mirčiai yra tuomet, kai žmogus iki paskutinio savo kvapo stengiasi daryti tai, kam jis buvo skirtas. Gi velioniui Mykolui, jo paskirtis buvo labai aiški: sandariečių organizacija, jos laikraštis, lietuviybė, lietuviškoji žemė, laisva Lietuva ir tautos gyvata. Jis tiems reikalams dirbo iki paskutinio momento. Mes matėme, kad prieš paskutinį smūgį jis vėl galėjo reikštis ir dirbti tose kukliose, tikriau sakant, tiesiog ubagiškose sąlygose. Jis nesirošė mirti, bet vis stengėsi stiprinti tautinę gyvatą kartų kartoms.

Jis viską mylėjo, kas lietuviška, bet labiausiai savo tautietį-žmogų.

Mes prisimename, kad Mykolas Vaidyla buvo vienas pirmųjų steigiant BALFą, o vėliau, kaip steigėjas, buvo išrinktas BALFo garbės direktorium. Jis daug metų sielojosi, kad tas skurstantis lietuvis, ir bendrai lietuvis, būtų aprūpintas, kad jis neskurstų, o visuomet būtų gyvas Lietuvos kovai ir lietuviškam reikalui.

Todėl ir mes pasimokykime iš velionio Mykolą, kaip reikia atlikti savo pareigą tautai.

M. Vaidylos mirties metinėse SLA izdininkės Euphrosine Mikužiūtės pasakyta kalba

Mielieji velionio Mykolo Vaidylos draugai ir artimieji. Šiandien čia susirinkę išreiškiame pagarbos žodį ir susitelkę prisimename jo kilnią asmenybę, praėjus vieniems metams, kai Mykolas Vaidyla atsiskyrė iš mūsų tarpo. Taip, jau praėjo vieneri metai, kai netekome mūsų garbingo ir artimo draugo Mykolo Vaidylos.

Kilus bet kokiam klausimui Lietuvos ar lietuvių tautos organizacijų politinės veiklos reikalu norėtume paskambinti Mykolui, bet šurpiausiai pasijuntam, kad jo jau nėra mūsų tarpe...

A. A. Mykolą Vaidylą man teko susipažinti 1925 metais, ypatingai per SLA veiklą ir lietuviškose pramogose. Jis buvo linksmas ir labai draugiškas žmogus. Be kit ko, atsimeinu, kad jis buvo šokių mėgėjas, labai smagiai šoko valsus ir polkas.

Mikas Vaidyla visas savo jėgas aukavo Sandaros laikraščiu ir Sandaros organizacijai išlaikyti. Faktinai, jis savo gyvenimo eigoje turėjo tris meiles ir visos buvo labai artimai prie jo širdies; jis buvo ištikimas visoms trimis, tai yra: Sandarai, Susivienijimui Lietuvių Amerikoje ir Lietuvai per Amerikos Lietuvių Tarybą. Visos trys šios organizacijos liūdi, amžinai netekusios šio tvirtos lietuviško ažuolo.

Apie Sandarą ir Sandaros veiklą pakalbės plačiau kiti, bet norėčiau priminti jo pasiaukojimą bėgyje sunkių finansinių laikų Amerikoje. Jam Sandara buvo arčiausiai prie širdies. Jis dėjo visas pastangas organizacijai ir laikraštį išlaikyti, depresijos laikais jis ėjo per namus pardavinėdamas pyragaičius—išlaikyti ne tik save, bet ir laikraštį. Tai jo auka lietuviybei. Kiek jo finansinė jėga išgalėjo tiek jis įdėjo laikraščiu išlaikyti. Buvo laikotarpis, kai tam tikras būrys norėjo jį iš laikraščio redagavimo pašalinti, bet jo draugai jį išlaikė Sandaros vadovybė ir Sandaros nusistatymo vykintoju.

Miko Vaidylos siela buvo paaukota Lietuvai ir jai išlaisvinti. Lietuvai patekus į komunistų jungą, buvo sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba. Jis buvo vienas iš trijų piliorių, kartu su dr. Pijum Grigaičiu ir Leonardu Šimučiu, sudarius tris politines jėgas, kurios sutvėrė Amerikos Lietuvių Tarybą. Vėliau prisidėjo Antanas Olis. Nežiūrint, kad jau netekom visų keturių, jų darbas tebetęsiamas. Nebuvo lengva išlaikyti vieningumą keturioms atskiroms politinių idėjų partijoms, bet Mikas Vaidyla vis palaikė suderinimo taką ir vieningumą.

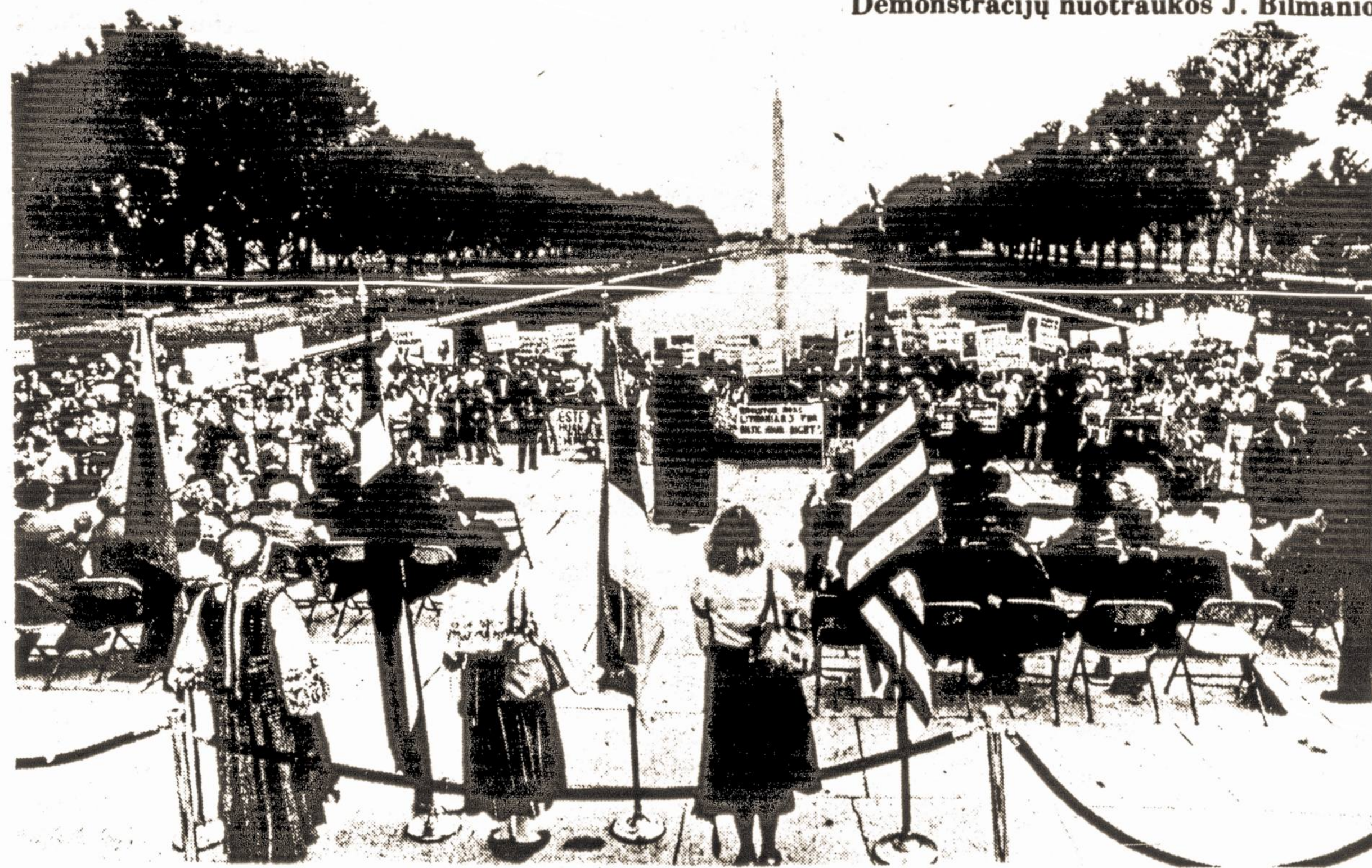
Gal jau kai kurie įvykiai yra iš tolimesnės praeities, tačiau negalima pamiršti Miko Vaidylos indėlių jaunimą auklėti lietuviybės dvasioje. Tai buvo Vaidylos indėlis į Jaunąją Birutę. Manau, kad jo auklėtinių randasi čia ir mūsų tarpe. Jaunoji Birutė buvo sudaryta iš čia gimusių Lietuvos

Tęsiama 3 psl.

TĖVYNĖ, 1977 m. rugsėjo-September 30 d.

Demonstracijų nuotraukos J. Bilmanio

M. Vaidylos mirties metinėse SLA izdininkės Euphrosine Mikuziūtės pasakyta kalba

Atkelta iš 2 psl.

sūnų ir dukrų. Vaidyla per daugelį metų juos mokė lietuvių kalbos ir rašybos. Kai jo mokiniai suaugo, jie pasilaikė lietuvių veikloj. Daugelis jų prisidėjo prie lietuviškų dainų, chorų. Stai, jaunosios Birutės auklėtinė ponija Aldona (Gulbinaitė) Olienė, kuri yra šio minėjimo vadovybėj.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje neteko uolaus veikėjo. Jis nuo pat atvykimo į Ameriką prisidėjo prie SLA ir niekad jo nepamiršo. Jis savo laiką SLA 36-ojoj Kuopoj buvo ir pirmininkas ir finansų sekretorius. Kuopa jo laikais turėjo virš 500 narių. Vaidyla dalyvavo visuose SLA seimuose. Laikui bėgant, jis buvo seimo paskirtas į vieną svarbiausių Pastovių komisijų, būtent Apšvietos komisiją, kurios nariu jis išbuvo ilgus metus iki pat mirties. Mikas Vaidyla nuolat dalyvavo 6-osios Apskritis susirinkimuose, tol kol pajėgė. Šeštoji Apskritis susidaro iš visų Chicagos ir apylinkės Kuopų. Seimuos jis aktyviai dalyvavo vadovybėj, kėlė balsą diskusijose kiekvienam svarbesniam klausimui kilus. Jis uoliai prisidėjo SLA organizaciją ugdyti ir laikraščio Tėvynės politinę lygsvarą išlaikyti. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje neteko uolaus, nuoširdaus nepamainomo veikėjo ir draugo.

Mikas Vaidyla buvo svajotojas ir planuotojas. Jis suteikdavo planus lietuvių gyvenimui išlaikyti Susivienijime ir Sandaroj. Jį visi mylėjo, ir pasigenda jo malonaus ir švelnaus būdo veikėjo, pasigenda gero draugo. Netekus jo, Susivienijime liko neužpildoma tuštybė . . .

Miko Vaidylos pageidavimas buvo įsteigti lietuvišką knygyną. Tai būtų gyvas paminklas jo atminčiai, jeigu lietuviai galėtų tai įvykdyti, įamžindami Vaidylos pageidavimą.

Laiks nuo laiko teko pasikalbėti su Mykolu Vaidyla telefonu apie politiką ir lietuvių veiklą. Paskutiniame mudviejų pasikalbėjime jis užbaigė šiais žodžiais—“Euphrosinuk, nepasiduokime—dirbkime ir įvykdysime.” Sekdami jo pageidavimą, nepasiduokime, tol, kol Lietuva bus laisva ir nepriklausoma.

Euphrosine Mikuzis

Iš rugsėjo 24 Pabaltiečių demonstracijų Washingtone už žmogaus teises. Demonstracijose dalyvavo apie 3,000 lietuvių iš visos Amerikos. Prie Lincoln memorial paminklo kalba senatorius R. Dole.

PABALTIEČIŲ PASIMATYMAS SU JAV ATSTOVAIS BELGRADO KONFERENCIJOJE

Ryšium su ateinančia Belgrado konferencija dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas rugsėjo 9 dalyvavo valstybės departamento pasitarime Washingtone, kur pristatytas naujasis Belgrado konferencijos delegacijos pirmininkas Arthur Goldberg, buvęs JAV atstovas prie Jungtinių Tautų. Jis labai stipriai pasisakė žmogaus teisių laužymo klausimu, ir Belgrado konferencijoje žada be kompromisų labai stipriai laikytis žmogaus teisių klausimu.

Amerikos delegacijos vicepirmininkai Belgrade bus ambasadorius Scherer ir kongresmanas D. Fascell, kurie taip pat yra stipriai pasisakę prieš žmogaus teisių laužymą.

Dalyvaudamas pasitarime dr. Bobelis turėjo progos pasikalbėti su ambasadorium Scherer, ir jam įteikė Aloyzo Jurgučio prašymą žmonos ir dukters išvažiavimo klausimu. Ambasadorius Scherer prižadėjo reikalą išstudijuoti ir padaryti atitinkamą intervenciją.

Dr. Bobelis taip pat dalyvavo Jungtinių Pabaltiečių komiteto posėdyje, ir su latvių ir estų pirmininkais kartu pasimatė su Matthew Nimetz, Valstybės departamento užsienio reikalams patarėju.

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas prasidės spalio 8 d., 9 val. ryto Sheraton Tower salėje, 9333 South Cicero, Chicagoje. Delegatai ir svečiai prašomi rinktis laiku, nes svarbu suvažiavimą pradėti punktualiai.

Vysk. Vincentas Brizgys sutiko atidarant suvažiavimą spalio 8 d. sukalbėti invokaciją.

ALTą sudarančių organizacijų pirmininkų pasitarimas įvyks ALTos būstinėje, Chicagoje, spalio 9 d.—sekančią dieną po metinio ALTos suvažiavimo.

Lietuvių organizacijų, spaudos, radijo atstovų bendras pobūvis su vaišėmis ruošiamas Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje, 2606 West 63rd Street, Chicagoje, ALTos suvažiavimo išvakarėse, spalio 7 d. Vaišių pobūvį organizuoja ALTos valdybos nariai: kun. A. Stašys ir J. Pakalka, J. Skorubskas, dr. Vl. Simaitis, J. Talandis su žmonomis. Si komisija taipgi pravedė ALTos būstinės remontus.

Amerikos Lietuvių Tarybą sudaro 13 centrinių organizacijų: Amerikos Lietuvių R. K. Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokra-

tų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Lietuvių Katalikų Susivienijimas Amerikoje, Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga, Lietuvos Vyčiai, Siaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija, Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga.

Sios organizacijos apjungia keliasdešimt tūkstančių lietuvių ir leidžia netoli dešimties laikraščių.

LENKAI VARŠUVOJ ĮRENGS JŪROS UOSTĄ?

Lenkijos Mokslų akademijos mokslininkai įrodo, jog galima ir ekonomiškai apsimoka pagilinti Vyslos ir Oderio upes, kad jomis galėtų plaukioti 10 tūkstančių tonų talpos jūrų laivai. Tada Varšuva ir Vroclavas būtų jūrų uostai. Taip panaudojus didžiulias Lenkijos upes, sumažėtų Baltijos pakrančių uostų apkrovimas, nebereikėtų perkėlimo bazių.

Su projektu intensyviai peržiūrimas Lenkijos upeivystės planas. Tas palies ir Lietuvos žemių Lenkijos teritorijoj upes.

ALTo vadovybė gerai pasiruošė posėdžiams

Prieš suvažiavimą svarbų posėdį Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba turėjo rugsėjo 16 savo būstinėje Chicagoje. Posėdį pravedė pirm. dr. K. Bobelis. Smulkiai aptarta suvažiavimo programa.

Suvažiavimo išvakarėse ALTo būstinėje bus priėmimas, o sekančią dieną po suvažiavimo spalio 9—bus ALTa sudarančiųjų organizacijų pirmininkų pasitarimas. Šiais klausimais pranešimą padarė ALTo sekr. kun. A. Stašys.

J. Talandis painformavo apie atliktus ALTo būstinės remontus ir už jam vadovaujant gerai atliktus darbus susilaukė pirmininko bei visos valdybos padėkos.

Dr. J. Valaitis ir O. Baršketytė pranešė apie jaunimo demonstracijų žygį Washingtone, rugs. 24 d. ALTa žygiui paskyrė \$500 finansinės paramos. Demonstracijoje ALTai atstovavo dr. J. Genys, J. Talandis ir kiti.

Dr. K. Bobelis painformavo apie Washingtone rugs. 9 d. įvykusį Valstybės departamento suauktą pasitarimą ryšium su artėjančia Belgrado konferencija. Pasitarime dalyvavęs dr. K. Bobelis turėjo progos priminti Lietuvos reikalą. Tuo reikalu kalbėjo ir su Pabaltijo

biuro vedėju Valstybės departamente. Susilaukta didėjančio prielankumo. Stipriai pasisakyta dėl žmogaus teisių gynimo.

Valstybės departamente Lietuvos reikalai šviesėja. Laukiama Lietuvos garbės konsulo Los Angeles greito paskyrimo.

Dr. K. Bobelis Lietuvos klausimais turėjo progos pasikalbėti ir su sen. Dole.

Sėkmingai veikia Pabaltiečių komitetas, palaikydamas glaudų ryšį su jaunimo rengiamųjų demonstracijų vadovybe.

Dr. Bobelis pranešė, kad Liet. Bendruomenės vadovybei nusiųstas raštas, kuriame pateikti pasiūlymai ALTo ir Liet. Bendruomenės darbų koordinavimui. Laukiama atsakymo. Dr. K. Bobelis pabrėžė ALTo prielankumą susitarti su Liet. Bendruomene, jungtinėmis jėgomis dirbant dėl Lietuvos išlaisvinimo. Valdyba tam nusistatymui pritarė.

Be minėtųjų posėdį dalyvavo T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, dr. Vl. Šimaitis, J. Skorubskas, E. Smilgys, A. Pakalniškis, P. Bučas, T. Kuzienė, J. Pakalka, E. Vilimaitė, I. Blinstrubienė, kun. J. Prunskis.

DR. K. ŠIDLAUSKAS AMERIKIEČIAMS PRIMINĖ SOVIETŲ AGRESYVUMĄ

Vadinamas World Without War Council Chicagoje, Circle universiteto patalpose, rugs. 17 d. buvo suruošęs paskaitas, tema "Ginklų kontrolė ir nusiginklavimas." Buvo šeši kalbėtojai: profesoriai, laikraštininkai ir vienas JAV nusiginklavimo komisijos atstovas.

Paskaitose dalyvavo ALTo vicep. dr. K. Šidlauskas, kuris rado progos atkreipti paskaitininkų ir dalyvių dėmesį į Sov. Sąjungos siekiamą pasaulio dominavimą, į pajungimą savo kontrolėn milijonų Europos žmonių, į Sov. Sąjungos kalbas apie taiką, tuo tarpu besiruošiant agresyvią karui.

KREIPĖSI Į SOVIETŲ AMBASADORIŲ DEL AREŠTŲ LIETUVOJE

Kongresmanas Frank Annunzio raštu pranešė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui, kad jis, gavęs ALTo pirmininko raštą, kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadorių Dobrynin, skatindamas paveikti, kad būtų paleisti areštuotieji V. Petkus, A. Terleckas, F. Serebrovas. Kongr. Annunzio ambasadoriui priminė, kad turi būti laikomasi Helsinkio susitarimo punktų, garantuojančių žmogaus teises.

Dail. turgis Daugvila sukūrė skulptūrą—Vyty—Amerikos Lietuvių Tarybos būstinei Chicagoje.

GINANT PETKŲ IR TERLECKĮ

Lietuvoj areštavus V. Petkų, A. Terleckį ir F. Serebrovą, ALTo pirm. dr. K. Bobelis pasiuntė telegramas kongresmanui E. Derwinskiui, kong. F. Annunzio, sen. Charles Percy, sen. Adlai Stevenson, sen. Robert Dole ir Valstybės departamento sekretoriui Cyrus Vance, prašydamas ir juos užtarti JAV vyriausybės sluoksniuose. Kongr. E. Derwinski dr. K. Bobeliui pranešė, kad jis šiuo reikalu asmeniškai kreipėsi į Valstybės sekretorių Vance ir priminė kongreso susirūpinimą, kad JAV jautri dėl vadinamų piktnaudojimų Argentijoje, Brazilijoje, bet stipriau nekelia balso dėl komunistinių kraštų nusikaltimų. Kongr. E. Derwinski pažadėjo ir ateityje rūpintis Lietuvoj areštuotųjų Petkaus, Terlecko ir kitų išlaisvinimu.

LABAI RŪPINASI LIETUVIŲ REIKALAIS

Ryšium su areštais Lietuvoje, su kliudymais susijungti perskirtoms šeimoms, spaudoje keliami protesto balsai, daug kas kreipiasi į JAV vyriausybės įstaigas. ALTa gavo Br. Adacko iš Perry, Arkansas, JAV prezidentui pasiūsto išsamaus rašto nuorašą, ginant Brazinskus ir apskritai žmogaus teisių reikalus.

Pranas ir Algirdas Brazinskai įteikė \$20,000 parašų peticiją iš Los Angeles, Cal. kongresmanui Robertui Dornan, prašydami Prezidentą Carter sustabdyti Brazinskų deportacijų bylas, ir jiems leisti pasilikti laisvoje Amerikoje. Ta proga, prie Kapitoliaus įvyko ir spaudos konferencija.

ANTIBOLŠEVIKINIŲ TAUTŲ KONGRESAS CHICAGOJE

Antibolševikinių tautų sąjūdžio pirm. dr. A. W. Bedriy iš New Yorko raštu painformavo ALTa, kad Antibolševikinių tautų kongresas įvyks spalio 22-23 d. Chicagoje. Kongreso pirmininku kviečiamas dr. K. Bobelis. Prieš kongresą spalio 21 d. 11 v. r. Sheraton viešbuty įvyks spaudos konferencija.

36TH ANNIVERSARY OF FIRST MASS DEPORTATIONS FROM THE BALTIC STATES TO SIBERIA

(Letter from Australia)

On a cold winter day—on the 23rd January 1977 at 4:30 p. m. Estonians—Latvians and Lithuanians arrived in Franklin Square—Hobart City, Tasmania, Australia. We stood in vigil with various placards and our national flags wrapped up in mourning veil . . . We distributed pamphlets to the public . . . At 7:00 p. m. we all by candle light with placards and national flags marched through the city streets . . . MacQuarrie . . . Murray . . . Collins and Elizabeth and arrived at 7:30 p. to Hobart Town Hall. We sang our national anthems. At 8:00 p. m. to the public was presented public lecture and discussions. The Hellp president Dr. K. Kroup thanked all in the public and the guest speakers.

S-ro Eino Loorits

Ex secretary of the Estonian Society in Hobart, 240 Bathurst St., Tasmania, Australia.

Senatorius Bob Dole, respublikonas, iš Kansas valstijos, pasiuntė laišką Sovietų Brežnevui, protestuodamas dėl Viktoro Petkaus, Antano Terlecko ir Seresrovo suėmimo. Senatorius rašė, jog tie vyrai nieko daugiau nepadarė, tik sekė, kaip vykdomi Helsinkio susitarimai. Senatorius priminė, kad tokie veiksmai bus svarstomi Belgrado Konferencijoje.

Kongresmanas Edward Derwinski, iš Illinois, Amerikos Lietuvių Tarybai pranešė kad jis dėl Petkaus, Terlecko ir Serebrovo arešto kreipėsi į Valstybės sekretorių Vance ir priminė kongreso susirūpinimą, kad Amerika yra jautri dėl vadinamų piktnaudojimų Argentinoje ir Brazilijoje, bet stipriau nekelia balso dėl komunistinių kraštų nusikaltimų.

Kongresmanas Frank Annunzio taip pat iš Illinois valstijos, pranešė Amerikos Lietuvių Tarybai, kad jis kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadorių Dobrynin, skatindamas paveikti, kad būtų paleisti areštuotieji Petkus, Terleckas ir Serebrovas. Kongresmanas Annunzio sovietų ambasadoriui priminė, kad turi būti laikomasi Helsinkio susitarimo punktų garantuojančių žmogaus teises.

MASKVOS PRALAIMĖTAS ŽAIDIMAS AFRIKOJE

Maroko armijos dalinys, atlikęs savo uždavinį, iš Zairo pasitraukė, Shabos provincijos "sukilimas" pažymėtinai Sovietų Sąjungos ir Kubos pralaimėjimu.

Variu turtingoj vietoj sovietai norėjo įvesti savo kontrolę. Iš ten jie nori plėsti savo įtaką ir kitose mineralais turtingose Afrikos vietose.

Sovietai ir Kuba, nepripažino, kad rėmė invaziją. Jie visada taip daro. Marokas pasiuntė karius, Prancūzija lėktuvus, Amerika davė pinigų.

Egiptas ir Sudanas išpėjo apie sovietų pavoju Afrikai. Atsiliepė ir kitos, įskaitant ir Uganda, Afrikos šalys.

Pabaltiečiai Washingtone nesiojo šimtus plakaty, iškabų, JAV, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavų, reikalaujančių išlaisvinti Pabaltijo valstybes.

J. Bilmanio nuotrauka

Cicero, Ill.

Palaidojom Joną Činiką

Yra labai nelaimingų žmonių. Vienas tokių buvo Jonas Činikas. Prieš kelerius metus jis palaidojo savo žmonelę, o už poros metų dukrą, kuri buvo ištekėjusi ir paliko sūnelį, kuris dabar jau keturių metų.

Činikas buvo nuolat išrenkamas į SLA 301 Kuopos valdybą, paskutiniu metu buvo vicepirmininko pareigose. Buvo ALTos Cicero skyriaus taryboje.

Kai prasidarė geležinės uždangos varteliai, Činikas kas antri metai vykdavo į okupuotą Lietuvą, nors vykdavo su ekskursija, bet turėjo drąsos ir kaskart vietoje Kauno slapta aplankydavo prie Ramygalos savo gimtąjį kaimą ir tėvų kapus.

S. Paulauskas

Metai be Jono Šumakerio

Kai buvo gyvas Kazys Deveikis, jis kas rytą, pasivaikščioldamas apeidavo visas 3 Ciceroje veikiančias lietuvių laidojimo koplyčias, aplankydavo ligonius ir apie juos parašydavo spaudoje, o taip pat ir apie naujai gimusius.

Kai pernai lapkričio 12 mirė Jonas Šumakeris, Deveikio jau nebebuvo.

Jonas Šumakeris buvo gimęs 1888 m. birželio 21 Vilkaviškio mieste. Einant jam šeštus metus, mirė tėvelis, ir toliau jis augo prie patėvio. Buvo gabus ir Vilkaviškyje netilpo. Norėjo mokytis, bet patėvis į mokslą neleido. Būdamas 18 metų išvyko Vokietijon "laimės ieškoti." Po kelių mėnesių, įsmukęs į prekinį laivą, pasiekė Škotiją, kur anglių kasyklose išdirbo 3 metus. Bėg ir čia jis nerimo.

Gavęs sesers vyro adresą, jo prisipašė, kad sudarytų dokumentus atvykti į JAV. 1910 m., būdamas 22 metų išlipo į Amerikos

TĖVYNĖ, 1977 m. rugsėjo-September 30 d.

žemyną. Dirbo siuvyklose. Kovodamas dėl geresnių darbo sąlygų, pateko net kalėjiman. Buvo paleistas iš darbo.

Buvo draugiškas, mėgo lietuviškas sueigas ir šokius, bet buvo ir taupus ir didelis lietuvis—patriotas. Nerasdamas čia tinkamos merginos šeimai sudaryti, 1924 m. nuvyko Lietuvon. Emė draugauti su Petronėle Rusevičiūte, su kuria, po kelių mėnesių, sukūrė šeimą.

1925 m. grįžo į JAV, o netrukus atsikvietė ir žmoną. Bet, kai čia buvo sunkūs depresijos metai, jis žmoną su vaikučiais pasiuntė atgal į Lietuvą, o pats dirbo bartenderiu, gumos fabrike ir kur tik buvo darbo. Pagerėjus laikams, grįžo atgal į siuvyklą ir parsikvietė šeimą iš Lietuvos.

Į pensiją išėjo 1955 m., sulaukęs 67 metų.

Jonas Sumakeris buvo veiklus SLA 301 Kuopos narys ir buvo vis perrenkamas į Kuopos valdybą. 1973 m., kai jam suėjo 85 metai, Kuopos valdyba jam suruošė pagerbimą.

Buvo palaidotas Chicagoje Lietuvių Tautinėse kapinėse. Liko žmona ir du sūnus Jonas ir Algirdas.

S. Paulauskas

Pittsburgh, Pa.

PAGERBTAS MIKAS VAIDYLA

Sekmadienį, rugsėjo 25, per Povilo Dargio vedamą Lietuvių Radio Programą, Pittsburghe buvo pagerbtas ir prisimintas buvęs Sandaros redaktorius Mykolas Vaidyla. Mat jau suėjo vieneri metai nuo A. A. Miko Vaidylos mirties.

Povilas Dargis savo kalboje apibūdino Vaidylos darbą, veikiant Amerikos Lietuvių Taryboje, Sandaroje ir Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Povilas Vaidylą gerai pažinojo ir todėl papasakojo daug įdomių ir svarbių prisiminimų iš Vaidylos gyvenimo ir veiklos, kada jis gyveno Pittsburghe, o vėliau Chicagoje.

Mus visus sujaudino galinga giesmė "Dangaus mėlynėj žvaigždė užgeso." Tai yra ta pati giesmė, kuri girdima Chicagoje, Tautinėse Kapinėse, laidotuvių metu. Ją giedojo solistas Alg. Brazys.

J. Žilinskas

SUSIVIENIJIMO VEIKĖJŲ SĄSKRYDIS

Ilgai atmintyje pasiliks Pittsburghe šiais metais įvykęs, rugsėjo-September 18, SLA organizatorių veikėjų pasitarimas-konferencija.

Diena pasitaikė labai graži-saulėta. Gertrudos ir Povilo Dargio sodyba, Scott Township, kur ir įvyko virš minėtas sąskrydis, yra puiki.

Aš jau esu gana senas SLA narys ir esu dalyvavęs gana daugelyje konferencijų-pasitarimų, tačiau tokiame draugiškame ir vašingame subuvime dar nesu buvęs.

Turiu pasakyti, jog čia susirinko iš visos Vakarinės Pensylvanijos žymesnieji lietuviai veikėjai, amerikoniškai tariant "cream of the crop." Su kai kuriais jų jau seniai buvau susitikęs, čia kaip tik buvo proga ir vėl pažintis atnaujinti.

SLA prezidentas Povilas P. Dargis visus pasveikinęs, SLA veikėjų pasitarimą—atidarė oficialiai. Savo kalboje jis apibūdino dabartinę

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje padėtį ir numatomus ateities darbus. Jis kiek ilgiau ir plačiau sustojo ir kalbėjo apie dabartinį SLA Vajų, jo geras pasekmes, ragindamas susirinkusius šį Vajų padaryti dar reikšmingesniu, įtraukiant į SLA dar ir tuos lietuvius, kurie nors gyvendami šioje apylinkėje dar nėra SLA nariais.

Iš Povilo Dargio pareiškimo paaiškėjo, kad šis Vajus baigsis su šių metų pabaiga, todėl visi turėtų sukrusti iki metų pabaigos ir pasinaudoti, šio vajaus laike teikiama 45% nuolaida pirmaisiais apsidraudimo metais.

Baigdamas savo kalbą Povilas Dargis perskaitė prisistuosius pasveikinimus nuo SLA Sekretorės Genovaitės Meiliunienės, Iždininkės E. Mikužiūtės, Tėvynės redakcinės komisijos nario Jono Valaičio ir nuo Sandaros Redaktoriaus Grožvydo Lazausko.

Dar primenu, jog prieš pora valandų, dar prieš pradendant SLA veikėjų pasitarimą, sandariečiai čia pat Dargių Sodyboje taip pat turėjo savo metinę konferenciją...

Po visų pasitarimų šeimininkė Gertruda Dargienė svečius vaišino specialiai paruošta šilta vakariene ir įvairiaisiais gėrimais. Susirinkusieji taip pat turėjo progos pasilinksminėti, atnaujinti senas pažintis ir padainuoti. Svečių tarpe buvo gerus balsus turintys dainininkai, jų tarpe Jonas Drąsutis, Jurgis Žilinskas, Albina Mačiulienė, Angelina Marmokienė, Frances Gavern-Gauronskienė, Juliana Andruilionytė-Comly, Elzbieta Žilinskienė, Lazauskų ir Leeson šeimų nariai, Ona Ott, N. Katkutė-Evans, Viola ir Lambert Stany, Kazys Puzinkevičius, p. p. Kochų šeima ir kiti. Na, o dirigentu buvo Juozas Gavern-Gauronskas. Jį gerai atsimena visi SLA nariai, kurie atostogaudavo SLA name Atlantic City, N. J. Mat, Juozas Tuose SLA Poilsio Namuose buvo vyriausiu gospadoriumi. Svečių tarpe taip pat buvo Povilo P. Dargio artimas draugas teisėjas-Judge of Common Pleas Court William H. Colbert.

Tai tiek šiuo kartu apie įvykusį sąskrydį p. p. Dargių Sodyboje. Manau, kad kiti korespondentai daug plačiau ir geriau apie tai parašys.

J. Žilinskas

DARIJAUS-GIRĖNO PAMINĖJIMAS

Gerai prisimename Darių ir Girėną, kada jie buvo atvykę į Pittsburghą, sukelti reikiamą sumą pinigų jų skridimui į Lietuvą. Tai buvo 1932aisiais metais. Jiedu buvo apgyvendinti Lietuvių Ūkyje, kuris yra Pittsburgho priemiestyje.

Vietiniai pittsburghiečiai buvo sudarę komitetą jų skridimui paremti. Komitetui vadovavo Stasys Bakanas, Povilas Dargis, Petras Pivorūnas. Jų ir kitų pastangomis buvo sukelta gana stambi suma.

Apie Dariaus-Girėno, 1933 metais skridimą, buvo plačiai papasakota ir prisiminta liepos 10 dieną, per Povilo Dargio vedamąją Lietuvių Radio Programą Pittsburghe.

G. Žilinskas

Worcester, Mass.

Patikslinimas

Tėvynės 13-tam numery korespondencijoj iš Worcester, Mass.

Turi būti pažymėta Hamilton, N. Y. (New York) ne N. J. (New Jersey)

Jonas Dirvelis dabar priklauso S.L.A. 57-tai Kuopai, ne 318-tai kuri Susivienijo su 57-ąja. Numeris pasiliko 57-osios Kp.

Iš kalno sakau širdingą dėku.

J. Krasinskas

Dail. Vladas Žilius spalio 14-21 dalyvauja Washington Arts Club of Washington (Kiplinger Editors Building) tapybos ir grafikos parodoj. Darbai eksponuojami iš Norton T. Dodge kolekcijos. Dalyvauja ir Cremona konferencijoj, skirtoj šiandienio nonkonformistinio meno apžvalgai. Į ją kviečiami dailininkai iškeliaivę iš Sovietų Sąjungos.

KELEIVIS

PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905

636 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS. 02127 TEL. 268-3071

PRENUMERATA \$10.00 metams ir \$6.00 pusei metų

Naujų skaitytojų vajas

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliojiniais.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kana-doje metams—\$30.00; pusei metų—\$16.00, trims mėn.—\$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams—\$26.00, pusei metų—\$14.00, vienam mėn.—\$2.50. Užsieniuose—\$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau atkarpa.

NAUJIENOS 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

Siunčiu.....dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajas proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę susipažindinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

Pavardė ir vardas

Adresas

Tautinės minties lietuvių laikraštis

DIRVA, P. O. Box 03206 Cleveland, Ohio 44103 (Tel.) (216) 431-6344 6116 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103

The Lithuanian National Newspaper

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų •

New York, N. Y.

IŠ SLA 99-OSIOS MOTERŲ KUOPOS VEIKLOS

1977 m. rugsėjo 25 d., Sperauskų bute įvyko SLA 99-osios Moterų Kuopos susirinkimas.

Narės atsistojimu pagerbė a. a. Kuopos pirmininkės daktarės Marijos Kregždienės, kuri mirė rugsėjo 4-tą dieną atmintį.

Finansų Sekretorė Liucija Sperauskienė pranešė, kad atsisveikinime dalyvavo ir tarė 99-osios Kuopos vardu žodį.

Užuojautas kalbą pasakė ir Susivienijimo, ir Pildomosios Tarybos vardu atsisveikino Susivienijimo Lietuvių Amerikoje generalinė sekretorė Genovaitė Meilunienė.

Nuo Kuopos buvo vainikas, kuriam išlaidas susirinkusios patvirtino, taipogi ir išlaidas už dovaną lankantis liginėje.

Iždo globėjos Elena Prekerienė ir Teklė Paknienė patikrino iždą, kuris yra tvarkomas dr. Aldonos Svalbonienės. Kartu patikrino ir praėjusio parengimo 1977 m. birželio 4 d., pajamas ir išlaidas.

Sudaryta nauja Kuopos valdyba: Pirmininkė ir Finansų Sekretorė—Liucija Sperauskienė Vicepirmininkė ir Kultūros reikalams vadovė—Liucija Česnienė. Iždininkė—Aldona Svalbonienė Iždo Globėjos—Elena Prekerienė ir Teklė Paknienė Valdyba

New Haven, Conn.

MIRĖ SLA 142-S KP. PIRMININKAS JONAS GULDUPIS

Per keliolika metų buvęs SLA 142-osios Kp. pirmininkas Jonas Guldupis paliko šį pasaulį liepos 20 d. Sirgo vėžio liga arti pusantrų metų. Keliais atvejais daktarų buvo paguldytas į liginę, bet daugiausia laiko praleido savo namuose, dideliu atsidavimu slaugomas žmonos Aliutės Aleksandros su kuria išgyveno arti 30 metų. Jiedu užaugino vieną dukterį Rūtą, kuri ištekėjusi gyvena su vyru ir augina dvi dukreles Floridoj ir posūnį Vidmantą Kurelaitį, kuris yra garbingai atsitarnavęs Amerikos krašto apsaugos srityje kaip merchant marine.

Be liūdinčios žmonos, dukters ir posūnio liko keturi anūakai ir dvi seserys. Sesuo vienuolė Prancuzioj ir viena Lietuvoj.

Jonas Guldupis gimė Amerikoje Mass. Valstijoje prieš 73 metus. Prieš pirmąjį pasaulinį karą jo tėvai grįžo į Lietuvą ir jį jaunutį parsivežė. Ten jis augo ir mokėsi gimnazijoje. Gyveno Šilutės rajone, Šviėgsnos valsčiuje, Jomantų kaime. Iškilus antram pasauliniam karui pasitraukė į Vokietiją. Iš ten atgal į Ameriką sugrįžo 1948 m.; kiek vėliau atvyko jo žmona su sūneliu ir motina.

Per vargus ir įtemptus darbus Guldupiai savo gyvenimą labai gražiai susitvarkė: isigijo gražioj vietoj vienos šeimos namuką, tikėjosi išėję į pensiją ramiai pagyventi, pasiskaityti knygų, kurių jų namuose yra veik visi lietuviškos knygos leidiniai. Bet nelemta liga pakirto jo gyvybę per anksti. Jo atsisveikinimas iš mūsų tarpo paliko pas visus gražų apie jį prisiminimą.

Palaidotas liepos 23 Memorial

Park tarpreliginėse kapinėse su šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono kun. Karolio krikščionišku patarnavimu.

Nemažas būrys Guldupių draugų ir prietelių Jono kuną palydėjo į amžino poilsio vietą, suteikdami savo pagarbą.

Mirusio našlei, jų draugai, norėdami išreikšti savo užuojautą, vieniėjo pas kleboną užsakyti mišių, kiti pirko gėles. Buvo ir tokių, kurie mirusiojo atminimui siuntė aukas vėžio fondui, iš kurio vėžio liga sergantys laukia pagalbos. Dar kiti, suprasdami, kad ilgas sirgimas sudildo santaupas ir laidojimas šiais laikais gana brangus, tai jų užuojauta, padedant praktiškai buvo labai gerai įvertinta.

Visiems ir už viską mirusio našlė nuoširdžiai dėkoja.

J. D.

Melrose Park, Ill.

MIRĖ SLA 125 KP. PIRMININKAS IGNAS PETRAITIS

1977 m. rugpjūčio 26 SLA 125 Kuopą sukrėtė liūdna žinia: staigiai mirė jos ilgametis pirmininkas Ignas Petraitis.

Ignas Petraitis gimė Lietuvoje, Šiaulių apskr., Pašvitinio valsč. 1894 m. sausio 27. Į Ameriką atvyko prieš Pirmąjį pasaulinį karą 1912 m. ir apsigyveno Melrose Parke, Ill. Čia išgyveno iki mirties.

Į SLA įstojo 1939 m. gruodžio 31 d. SLA 125 Kuopos pirmininku buvo išrinktas 1941 metais. Iki pat mirties išbuvo jos pirmininku, t. y. 36 metus.

Gyvendamas Melrose Parke priklausė visoms lietuviškomis organizacijoms ir buvo jų veiklus narys. Jis buvo BALF'o Melrose Parko 117 skyriaus steigėjas ir pirmosios valdybos narys.

Ignas Petraitis buvo pareigingas ir malonaus būdo, visuomet stengdavosi pagelbėti lietuviams vienu ar kitokiu būdu.

Jis labai gražiai sugyveno ir su naujaisiais ateiviais, jiems daug padėdavo įvairiais patarimais. Už tai visi jį labai gerbė ir mylėjo. Į šermentis ir laidotuves atsilankė daugybė jo draugų—tiek senų, tiek jaunų.

Mielas Ignai, visi liūdimė Tavęs netekę. Amžina ramybė tebūnie su Tavim.

J. U.

Kearny, N. J.

Adv. Frank Gelenitis rugsėjo 6 d. 59-ame gimtadienyje mirė Kearney, N. J. Advokatas Gelenitis buvo vienas Schuyler lietuvių bankinės įstaigos direktoriu, taip pat lietuvių katalikų bendruomenės centrui Kearny, N. J. patarėju.

Vadovavo metus, Lietuvių Politiniam Klūbui. Palaidotas rugsėjo 9 d., iš Kearny lietuvių parapijos bažnyčios, Sventojos Kryžiaus Kapinėse, North Arlingtone. Liko: žmona Eleanora, sūnūs—Povilas ir James, ir dukra Betsy.

Parapinė mokykla darbą pradėjo rugsėjo 8. Registruojami nauji mokiniai. Atrodo, šiemet mokinių bus daugiau. Mokykla yra viena iš geriausių apylinkėj. Jai vadovauja ir vaikus moko seselės pranciškiečių.

Chicago, Ill.

TAUTOS ŠVENTĖ

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rugsėjo 10 Šaulių namuose surengė tautos šventės minėjimą. Dalyvavo virš 300 svečių ir šaulių. Programą pradėjo pirm. Vl. Išganaitis.

Su garbės sargyba įneštos vėliavos, sugiedotas Lietuvos himnas. Jonas Jasaitis skaitė paskaitą apie Vytauto Didžiojo vainikavimą. Meno vadovas J. Petrauskas vadovavo meninei programai.

Pasakyti keli eilėraščiai. Sesutės Biliutavičiūtės trio padainavo gražių dainų, pianinu palydint Dainai Meilutei.

Po programos buvo vaišės.

V. D. rinktinės šaulės, vadovaujamos vadovės Stasės Cecevičienės, tautinėmis vėliavėlėmis ir rūtomis gražiai papuošė stalus.

Istorijos draugijoj

Lietuvių istorijos draugija veikia daugiau 20 metų. Draugijai pirmininkauja prof. dr. J. Jakštas. Jis rūpinasi mokslinių istorinių veikalų leidimu. Dabartiniu metu jis ruošia apie DLK Algirdą istorinę studiją, kurią skaitys Mokslo ir kultūros simpoziume Padėkos dienos savaitgaly Chicagoj.

Vasaros metu Lietuvių istorijos draugijos nariai išvažinėjo atostogų, kai kurie lankėsi Vakarų Europoj, Egipte, Izraely, Suomijoje ir kituose kraštuose. Jie rinko istorinę medžiagą, lankė bibliotekas, fotografavo.

A. Rūgytės bute po atostogų įvyko pirmasis posėdis. Istorijos draugija skiria \$1000 premiją už mokslinį Lietuvos istorijos veikalą. Draugija leidžia "Zanavykų" monografiją. A. Rūgytė skaitė paskaitą apie Izraelį ir Graikiją.

SANDAROS RUDENINĖ GEGUŽINĖ

Spalio 9 sekmadienį Lietuvos Vyčių salėje ir darže, 2455 West 47th Street, Chicagoje įvyks Sandaros rudeninė gegužinė. Pobūvis įvyks nors ir blogam orui esant. Pradžia 12 val. Gros Neolitanų orkestras.

Programai pajvairint bus vaidinamas veikalas Antras Kaimas.

Sandaros rudeninė gegužinė taip pat skelbiama kaip plačiai žinoma "October Festival," nes, be kita ko, bus alaus iš bačkų tiek, kiek reikės,—bus skanių dešrelių ir kt. Žinoma, šis "Festivalis" praeis tik lietuviškoje pakilioje nuotaikoje.

Sandariečiams spalio (October) mėnuo labai svarbus, nes prieš 63 metus, t. y. 1914 m. spalio 3 d. buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara Bostone. Taigi, šis spalio mėnuo Sandarai yra gimtadienio mėnuo.

Sandaros gegužinėje dalyvaus Susivienijimo prezidentas ir Sandaros Centro Valdybos pirmininkas Povilas P. Dargis iš Pittsburgh, Pa., Sandaros Centro Valdybos vicepirm. Aleksandras Chaplikas, Sandaros švietimo komisijos narys A. Andriulionis—abu iš Boston, Mass., ir daug daug kitų.

Taip pat gegužinėje dalyvaus kongresmanas Marty Russo ir teisėjas Francis Butler, kurie labai vertina sandariečių ir visų lietuvių veiklą ir gerai supranta mūsų tautos siekimus.

Gegužinėje paaikšės, kas laimės naują Spalvotos Televizijos Aparatą, 19 "RCA". Šis aparatas yra Juliaus Kuzo, jr. dovana. Be to, bus daug kitų dovanų: John G. Evans, jr. skyrė \$25 pinigais ir kt. Visos dovanos bus gegužinėje pristatytos.

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviybės reikalus. Jūsų parama Sandarai labai reikalinga, ypač dabar, kada Sandarai reikia naujų mašinų, reikia taisyti namus ir daryti kitus persitvarkymus.

Iki pasimatymo Spalio 9 dieną, sekmadienį, Sandaros Gegužinėje. Rengėjai

PAGERBIA GEN. JONĄ ČERNIŲ

Lietuvių Dienų žurnalo rugsėjo numeris skirtas paminėti Brigados Generolą Joną Černių, mirusį liepos 3 d. Viršelį puošia nuotrauka.

Gen St. Raštikis pateikia mirusiojo nekrologą, aprašydamas jo karinį ir civilinį išsimokslinimą, karinę ir valstybės tarnybą. Gausu iliustracijų iš Gen. J. Černiaus gyvenimo ir to laikotarpio politinių momentų.

Brooklyn, N. Y.

DĖKU UŽ UŽUOJAUTAS

Naktį iš rugsėjo 20 į 21 apie 2 val. du jauni apsimaskavę juodžiai įsilaužė per Vienybės rūšio langą į butą, ir miegančiam kietu objektu kelis kartus smogė į galvą, surišo abi rankas ir kojas, rado apie \$90 pinigais, pora laikrodėlių ir kitų vertingesnių daiktų.

Nukentėjo ir kiti šeimos nariai. Žmoną Valeriją Tysliaviene vienas banditų atitempė iš kito kambario ir parodė, kaip kitas muša vyrą, grasindami užmušti, jei ji neduos brangenybių ir daugiau pinigų, kurių ji neturėjo. Negavę daugiau pinigų nei brangenybių, išbėgo.

Valė tuoj griebė telefoną. Pasirodė, kad vienas buvo iš anksto lauke nukirpęs. Tada Valės sesutė Ona Vaivadaitė desperacijoj nubėgo pas kaimynus, pašaukė policiją, ambulansą ir telefonų kompaniją.

Nemaloni žinia greit pasklido. Pradėjome gauti užuojautų iš arti ir toli. Už užuojautas nuoširdžiai dėkoju ypač spaudai ir radijo vedėjams, kurie apie įvykį pranešė visuomenei. Užuojautas palengvina pergyventi šiais laikais taip madin-gus įvykius.

Tyrinėdama policija surado švinius vamzdžius. Jonas Valaitis

MARIJOS ŠEŠKAUSKIENĖS IPĖDINIŲ DĖMESIUI

Neseniai Baltimorėje mirė Marija Šeškauskienė, Amerikoje žinoma kaip Mary A. Sheškas, kuri paliko šiek tiek turto. Yra žinoma, kad New Yorko apylinkėje prieš kurį laiką gyveno jos giminaičiai Pranas ir Aleksas Šeškauskai, taip pat žinomi kaip Frank ir Alec Sheškas. Ieškomieji ar apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui:

Consulate General of Lithuania
41 West 82 Street
New York, N. Y. 10024

I eilė: SLA vajeus reikalais SLA prezidentui ir išdininkei pradžioj metų lankantis New Yorke SLA Išdininke Euphrosine Mikuzis, Brone Macijauskienė, SLA 99 Moterų Kuopos Pirmininke Daktarė Marija Kregždienė, SLA Prezidentas Povilas P. Dargis, Liucija Sperauskienė, Elena Bielkevičienė.

II eilė: Eugenija Treimanienė, Bronė Spūdienė, SLA Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė, Antanas Sperauskas, Elena Prekerienė, Liucija Chesnienė ir Aldona Svalbonienė.

1977 m. rugsėjo 4 d., mirė daktarė Marija Kregždienė, New Yorko 99-osios Moterų Kuopos pirmininkė

Marija Barzdiūtė-Kregždienė gimė 1900 m. spalio 28 d., New Yorko valstijoje. 1910 m. Marija su tėvais grįžo į Lietuvą. Dėl karo veiksmų 1915 m. tėvai su šeima pasitraukė iš Lietuvos į Rusijos gilumą ir apsigyveno Novo Nikolajevske, Sibire, kur Marija baigė gimnaziją ir įstojo į Omsko Žemės Ūkio Akademiją.

1921 m. šeima grįžo į Lietuvą, mokytojavo Šiaulių gimnazijoje. 1922 m. ištekėjo už agr. Petro Kregždės, kuris tuo metu ėjo Žemės Reformos Valdybos vicedirektoriaus pareigas.

Gyvendama Kaune 1923 m. ji pradėjo studijuoti odontologiją Vytauto Didžiojo universitete ir 1927 m. gavo dantų gydytojos diplomą, pradėjo verstis privačia praktika. 1928 m. buvo pakviesta vadovauti Kauno geležinkelių ambulatorijoje dantų gydymo kabinetui, kur dirbo iki 1944 m. liepos 8 d.

Lietuvoje, be dantų gydytojos praktikos, plačiai reikėsi visuomeninėje veikloje: buvo Lietuvos moterų baigusiu aukštąjį mokslą draugijos valdyboje, aktyviai dalyvavo moterų dantų gydytojų draugijoje ir Pieno Lašo draugijos valdyboje, dalyvavo lietuvių moterų taryboje ir Motinos ir Vaiko draugijos konferencijose.

Artėjant Sovietų Rusijos frontui, kunigui Petruui Dagiui vadovaujant, nakties metu. Sventosios uosto žvejų laivu su šeima laimingai perplaukė Baltijos jūrą ir pasiekė Svedijos krantus, kur išgyveno iki 1947 metų kovo mėnesio, o jau sekantį mėnesį, kartu su šeima pasiekė New Yorką. Čia nuo širdies smūgio staiga mirė jos vyras.

Pramokusi anglų kalbos ji pradė-

jo dirbti New Yorko dantų klinikoje. 1951 m. išlaikė prie University of the New York Education Department egzaminus, išgijo Dental Hygienist laipsnį.

1960 m. ji pradėjo dirbti New Yorko odontologijos departamente ir jai buvo pripažintas Civil Service Status. 1973 m. išėjo į pensiją.

Gyvendama New Yorke ji taip pat aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Ji padėjo įsisteigti Lietuvių Moterų Dantų Gydytojų Draugijai New Yorke, kurioje ėjo pirmininkės ir vicepirmininkės pareigas. Priklausė Sandaros ir Valstiečių Liaudininkų Sąjungai, Mažosios

Lietuvos Bičiulių Draugijai ir dirbo BALFo valdyboje.

1953 m. pradėjus atkurti V.Vokietijoje veikusiąją Pabaltijo Moterų Klubą, New Yorke, ji buvo išrinkta į valdybą ir Klubo pirmininke išbuvo iki 1963 metų, vėliau iki 1969 m. spalio mėnesio buvo to klubo vicepirmininke.

1953-1961 metais buvo uoli talkininkė ruošiant lietuvių paviljoną tarptautinėse moterų parodose New Yorke. Be kitos veiklos ji dar dalyvavo ir šalpos darbe, įsteigiant pasilikusiems Vakarų Vokietijoje seneliams ir ligoniams šalpos fondą ir pati asmeniškai Kalėdų švenčių

metu vis jiems pasiūsdavo sveikinius su dovanėlėmis.

Nuo 1964 m. vasario 15 d., įsisteigus New Yorko Moterų Kuopai ji tuoj įsijungė į jos narių tarpt. Ji dalyvavo visuose Kuopos ruošiamuose parengimuose bei susirinkimuose. 1969 metais ji buvo išrinkta SLA 99-osios Moterų Kuopos New Yorke pirmininke; tas pareigas ėjo iki pat mirties.

Per šį laikotarpį ji neatsisakė ir kitų, iškilus reikalui, pareigų: per keletą metų ji ėjo ir SLA 99-osios Kuopos išdininke pareigas, Kuopą atstovavo BALFe bei kitose organizacijose.

1976 m. ji buvo išrinkta delegate dalyvauti SLA Jubiliejiniame 90-ųjų metų Seime, Chicagoje kuriame idėja, dėl ligos negalėjo dalyvauti.

1977 m. gegužės mėnesį, ruošiant vėliausiąjį Kuopos parengimą, ji dalyvavo valdybos posėdyje ir žadėjo aktyviai darbuotis. Tačiau negailėstinga liga pakirto, jos sveikatą galutinai sunaikino, ir pagaliau, atėmė ir gyvybę...

Rugsėjo 6 d., Salinskienės šermėnė, Woodhaven, N. Y. įvyko su velione atsisveikinimas. Jį pravedė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė Irena Banaitienė, SLA Centro tarnautoja.

Religines apeigas atliko kunigas Povilas Dilys iš Chicagos. Generalinis Konsulas Anicetas Simutis ir 10 organizacijų, kuriose velionė aktyviai dalyvavo, atstovai.

Susiviejiimo Lietuvių Amerikoje ir Pildomosios Tarybos vardu atsisveikinimo žodį tarė Susiviejiimo Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė. SLA 99-osios Moterų Kuopos vardu atsisveikino Liucija Sperauskienė.

SLA nariai, ypač 99-oji Kuopa liūdi netekus savo ilgametės pirmininkės.

Liucija Sperauskienė

Dalyvių su 99 ir 126 Kuopų susirinkimu pobūvyje 1975 m. gruodžio mėn. pagerbiant dr. Mariją Kregždienę jos 75 metų jubiliejaus proga Yna Tomienė, — iš k. į d.: Antanas Jurgėla, Aldona Svalbonienė, Čese Sodaitienė, Liucija Chesnienė, Jadvyga Laucevičienė, Daktarė Marija Kregždienė, SLA Sekretorė Genovaitė Meiliūnienė ir kt.

The Special Drive ends December 31, 1977. Only two months left to take advantage of the unusual privileges to join the Lithuanian Alliance of America

Facts and Features of the Special Membership Drive:
Life insurance coverage of \$2,000 or \$1,000, on the 20 Payment Life Plan offered to those who qualify.

No medical examination is necessary.

You receive a discount of 45% of the non-medical rate in the first year, as well as the customary 10% discount of the non-medical rate in the second and succeeding years.

Guaranteed cash and paid-up values after the third year.

Who is Eligible?

Applicants of Lithuanian descent, including those who are already members of the Lithuanian Alliance as well as all members of their families and friends.

You can enroll by Telephone, or write to your Lodge secretary or Lodge Organizer.

He will give you a simplified non-medical application which you will complete.

Pay your first monthly or first annual premium to your lodge secretary or lodge organizer after you fill out the application.

Now is your last chance to join the Lithuanian Alliance of America or increase your insurance. The Special Drive will end December 31, 1977. Only two months left.

We all need more life insurance protection to keep pace with the ever rising costs caused by the spiraling inflation.

Your Life Insurance Coverage will go into Effect as of the first day of the month, following approval of your application providing you paid your first premium when you signed your application.

You determine your age by the nearest birthday.

If 6 months or less have elapsed since your last birthday, your age is the same as the age on your last birthday. If more than 6 months have elapsed, add one to your actual age on your last birthday.

How do you determine the premium amount you have to pay?

After you have determined your age nearest birthday, look up that age on either the \$2,000 chart or the \$1,000 chart. The premium amount you see for your age is what you pay, either monthly or annually. For example, \$1,000 at age 35 indicates that payments on a monthly basis during the first year are \$2.08, and \$3.41 each year, thereafter. The payments on an annual basis, same amount and age, are \$23.12 during the first year, and \$37.83 annually thereafter.

You can also add Accidental Insurance coverage to this new purchase of life insurance if you are age 16 or more, but less than 70. Indicate your request for this protection on the application by answering question 16 on the adult non-medical application. Add the low monthly rate of 20 cents, or the low annual rate of \$2.00 for each \$1,000 of basic life insurance you have applied for. This premium should be added to your basic life premium and paid to your lodge secretary or lodge organizer after you sign your application.

You should get in touch with local secretary or lodge organizer. Your lodge secretary or lodge organizer will visit you as soon as he or she can make an appointment with you. If you want to make certain that you will not be overlooked, write to

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street
New York, New York 10001

Mrs. Meikins will see to it that your request is forwarded to your lodge secretary or lodge organizer.

Sen. R. Dole pareiškimas apie žmogaus teises ir Baltijos valstybių laisvo apsisprendimo teisę

Ko JAV delegacija
reikalauja Belgrade

Pabaltiečių demonstracijoje Washingtono, D. C. rugsėjo 24 sen. Robert Dole (rep., Kansas) pasakė isidėmėtiną kalbą. Jis atkreipė dėmesį į demonstracijos dalyvių plakatus, pažymėdamas, kad jie aiškiai parodo, koks vergijos gyvenimas yra Baltijos valstybėse. Pabrėžė, kaip demonstracijose matomi lietuvių ženklai kalba apie genocidą ir demonstruojantieji reikalauja Baltijos valstybėse žmogaus teisių. Jis pareiškė:—

Kaip vadinamos Helsinkio komisijos narys aš noriu pasakyti, kad didžiuojuosi šiandien galėdamas čia būti ir atkreipti dėmesį į žmogaus teisių pažeidimus, kurie vyksta Baltijos valstybėse nuo pat to laiko, kai Sovietų Sąjungos daliniai įžygiavo į Jūsų kraštus daugiau kaip prieš 30 metų, ir tai nežiūrint sudarytų tarptautinių sutarčių.

Maskva įjungė Baltijos valstybes į Sovietų Sąjungą ir, mūsų kreditui, reikia pasakyti, kad Jungtinės Amerikos Valstybės niekada šios neteisėtos inkorporacijos nepripažino, ir mes privalome niekad to nepripažinti.

Sov. S-ga konferencijos reikalavo!

Labai svarbu nefalsifikuoti Helsinkio konferencijos atsiradimo. Šiandien gali atrodyti keista, bet Sovietų Sąjunga buvo tas kraštas, kuris perdėtai reikalavo, kad ta konferencija įvyktų. Maskva norėjo susilaukti savo pokarinių ribų pripažinimo be formalios taikos konferencijos, kurioje jiems būtų tekę atsakyti dėl neteisėtai pagrobtųjų kraštų. Slaptas ir gėdingas Molotovo ir Ribentropo 1940 m. susitarimas lėmė Baltijos tautų likimą. Tačiau aš noriu Jums priminti Helsinkio susitarimų septintąjį ar aštuntąjį principą, kurie skelbia, kad visos tautos visada turi teisę ir pilną laisvę, kada ir kaip tik nori, spręsti savo vidinį ir išorinį politinį statusą, be jokio užsienio kraštų kišimosi, ir turi teisę, kaip tik patys nori, siekti savo politinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio vystymosi. Tas ypatingas principas, pirmojo susitarimo skyriaus aštuntasis principas, susilaukė per mažai dėmesio taip iš Valstybės departamento, taip ir iš oficialių delegacijų pusės. Dėl šios priežasties aš ir pasiūliau senato rezoliuciją 224, kuri reikalauja JAV delegaciją Belgrade daryti sekantį: išryškinti visuotinę svarbą gerbti veiksmingą galimybę naudotis lygiomis teisėmis ir laisvu apsisprendimu visoms tautomis, vystant draugiškus ryšius tarp savęs ir tarp visų valstybių.

Kalbėkim ir apie Tautų teises

Mes kalbame apie žmogaus teises, individo teises, o kaip gi apie tautų teises? Kaip narys komisijos, kuri vyksta į Belgradą, aš galiu Jums pažadėti vieną dalyką: aš kreipsiuosi į tos delegacijos savo kolegas Belgrade—ši klausimą iškelti ir išryškinti ne dviprasmiškais žodžiais. Tos delegacijos nariai yra

protingi vyrai ir protingos moterys. Mes neturime partinių skirtumų ir partinių siekimų. Jeigu Sovietų Sąjunga panorės šią konferenciją padaryti taikos konferencijos pakaitalu, tai laisvo apsisprendimo principas Baltijos valstybėms ten turi būti diskutuojamas.

Jau beveik 33 metai nuo tos dienos, kai estai, latviai ir lietuviai darė desperatiškas pastangas pabėgti iš savo krašto akivaizdoje artėjančių sovietinių įgulų. Žinau, kad Jūs savo stipriose bendrijose minite tą datą maldomis ir budėjimais. Taigi, labai prasminga, kad mes šiandien čia susirinkome.

Laisvės ir "laisvės" . . .

Kai mes stovime prieš majestotišką Abraomo Lincolno statulą, pritinka, kad mes prisimintume jo žodžius. Tebūnie leista man suminėti bent kai kuriuos iš jų. Visi mes pasisakome už laisvę, tačiau naudodami tuos pačius žodžius, mes ne visi tą patį suprantame. Kai kuriems laisvė reiškia galimybę elgtis kaip jam patinka pačiam, taipgi ir su savo darbo vaisiais. Kitiems tas pats žodis reiškia laisvę kai kuriems žmonėms elgtis kaip jiems patinka su kitais žmonėmis ir su jų darbo vaisiais. Čia ir yra skirtumas tarp dabarties JAV ir Sovietų Sąjungos.

Mums laisvė reiškia galimybę tęsti gyvenimą pagal savo pasirinktąją profesiją, pagal mūsų savą gyvenimo būdą, laisvę pasirinkti miestą ar kraštą, kur norima gyventi, laisvę emigruoti kitur, jei to norime. Mes galime laisvai reikšti savo mintis, ar jos palankios, ar kritiškos kokios nors politinės linijos, kokio nors krašto ar kokio prezidento atžvilgiu. Mes lankome savo draugus ir gimines tolimuose kraštuose ir siunčiame bei gauname laiškus, laisvai kalbamės telefonu, niekam į tai nesikišant. Mes jungiamės į bažnytines organizacijas, bažnytinius chorus, mes meldžiamės kokioje tik norime bažnyčioje ir auklėjame vaikus kokioje tik norime religinėje pasaulėžiūroje.

Sovietuose viskam reikia leidimo

Bet Jūs ir aš gerai žinome, Jūs net geriau už mane žinote, kad ne toks gyvenimas yra Baltijos valstybėse ar Ukrainoje, ar bet kurioje Sovietų Sąjungos dalyje. Pakeisti butą ten reikia leidimo. Pakeisti darbą reikia valstybės rašto, o už religijos praktikavimą ir vaikų tikybinių mokymą rizikuojama netekti visko—nuo savo vaikų laikymo pas save iki laisvės netekimo. Mes visi žinome, kas įvyksta su žmonėmis, kurie pareiškia kitokias mintis.

Šiandien tūkstančiai žmonių kenčia Sovietų Sąjungos darbų stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse ir plačiose Sibiro žemėse, ir tai už tą, kad jie norėjo normalių laisvių, kurias mes laikome savaime suprantamu dalyku, kuriomis mes kasdien naudodamiesi apie jas užmirštame.

Tęsiama 4 psl.

Sen. R. Dole pareiškimas apie žmogaus teises ir Baltijos valstybių laisvo apsisprendimo teisę

Tęsiamas iš 3 pusl.

Mūsų spauda vis gausiau spausdina žinias apie Sovietų daromus teisių pažeidimus. Nemanau, kad Sovietų Sąjunga pilnai supranta, kodėl mes taip susirūpinę žmogaus teisėmis, kodėl mes tam skiriame tiek išpareigojimo. Jiems neaišku, kodėl mes taip staigiai, ar bent taip atrodant, kad staigiai, kvestijonuojame veiksmus, kurie jiems atrodė esą mums priimtini. Bet čia jie klysta. Amerika visada buvo susirūpinusi žmogaus teisėmis, o dabar kaskart jungiasi vis daugiau ir daugiau žmonių laisvajame pasaulyje, šiuo reikalu susirūpinę keldami balsą. Europos saugumo ir bendradarbiavimo Helsinkio konferencijos baigiamasis aktas mums suteikė politinį ir teisinį pagrindą siekti žmogaus teisių santykiuose su Sovietų Sąjunga ir su kitais Varšuvos pakto kraštais. Žmogaus teisės, per vėliausią dešimtmetį buvusios negarsinama politinė linija, dabar pasidarė, pasakysiu—prezidento Carterio dėka, viešu ir pilnai reiškiama Amerikos politikos kertiniu akmeniu. Nelaimė, kad Sovietų Sąjunga, atrodo, nenori laikytis Helsinkio susitarimų.

Kodėl disidentai persekiojami?

Kelios savaitės prieš Belgrado pasikalbėjimus spauda paskelbė apie didėjantį persekiojimą disidentų Rusijoje ir Baltijos valstybėse. Neseniai mes girdėjome apie Petkaus ir Terlecko areštus Vilniuje. Dabar, pagal vieną pranešimą, KGB siekė paveikti antisovietinius estus, net ir sudaryti apgaulingą žmogaus teisių sąjūdį, finansuojamą KGB, tam negailint nė pusės

milijono dolerių. Tačiau ta taktika neturi nukreipti JAV delegacijos nuo jos tvirto ir nesvyruojančio susirūpinimo Belgrado konferencijoj, ypač, kad mes tuo reikalu nesame vieni.

Mūsų delegacija jokiū būdu neturi sudaryti išpūdzio, kad mūsų susidomėjimas žmogaus teisėmis nepastovus—tai išskyla, tai sumažėja. Ne, tai JAV ilgalaikė politinė linija. Sovietų Sąjunga privalo suprasti, kad pagarba žmogaus teisėms yra esminė Amerikos žmonių galvojiimo dalis, visų Amerikos žmonių.

Kovos už teises Pabaltijui

Užbaigsiu, kaip ir pradėjau, sakydamas, kad aš turiu svarbią progą ir aukštą privilegiją atstovauti ne tik šiems šiandien, bet kiekvienam pasaulio laisvajam žmogui, kaip vienas iš narių delegacijos, kuri spalio, lapkričio mėnesiais bus Belgrade. Aš darysiu viską, ką tik galiu, tvirtai stovėti ant žmogaus teisių pagrindo ir iškelti laisvo apsisprendimo teises Baltijos valstybėms. Turės būti pilnas išdiskutavimas kaip šių punktų, taip ir Helsinkio komisijos surinktųjų faktų apie Sovietų Sąjungos daromus pažeidimus, stiprius laisvo apsisprendimo principo pažeidimus, kas yra dokumentuota Sovietų dominuojamose Baltijos valstybėse.

Šiandien, kai aš stoviu prieš laisvę mylinčius žmones, atstovaujančius milijonams ir milijonams žmonių visame pasaulyje, aš pasižadu kad mes būsime tvirti. Ačiū Jums.

DAUG KUR SVARSTOMOS ŽMOGAUS TEISĖS

Teigiama, kad bus apžvelgtas Helsinkio susitarimų 1975 vykdymas—pažanga ir atžanga—ir svarstomi nauji pasiūlymai.

Maniloje neseniai vyko aštuntoji Pasaulio taikos per įstatymą konferencija. Posėdžiavo daugiau 4,000 įvairių tautų teisininkų. Konferencija pasibaigė, priėmė 46 rezoliucijas. Vedamoji mintis—valstybė turi apsaugoti žmogaus teises.

Honolulu vyksta šeštoji Pasaulio psichiatrų sąjungos konferencija. Dalyvauja keli tūkstančiai psichiatrų. Raportuojama, kad Sovietų Sąjunga plačiai naudoja barbarišką politinių kalinių sveikatos gadinimą (ar naikinimą) psichiatrinėse ligoninėse.

Tarptautinėse konferencijose dalyvauja ir Sov. S-gos atstovai. Atstovai daro visa, kad konferencijose nebūtų priimta rezoliucija ar pasiektas susitarimas, smerkiantis SS praktiką jos pavergtųjų tautų ar jos pačios piliečių atžvilgiu.

Kas darosi Lietuvoje, kai tos konferencijos vyksta? Ir pačioje Rusijoje? Ten vykdomi suėmimai

vien dėl to, kad žmonės nori, jog Sov. S-ga laikytųsi pasirašytųjų susitarimų.

Rugpjūčio 24 Lietuvoje suimtas Viktoras Petkus, Lietuvos grupės Helsinkio susitarimų vykdymui remti narys. Savo 1976 lapkričio 25 manifeste grupė paskelbė, kad ji savo dėmesį kreips į Helsinkio "susitarimų humanitarinius paragrafus, liečiančius sąžinės, religijų, minties ir įsitikinimų laisvę."

Toks kuklus, bet svarus užsimojimas yra persekiojamas brutaliais tardymais, kratomis ir suėmimais. Tą pačią dieną suimtas Antanas Terleckas, praeitais metais Sovietų Sąjungos KGB viršininkui J. V. Antropovui įteikęs savo laišką, kuriame išdėstė savo persekiojimo istoriją ir prašė liautis tai daryti.

Deja, ne viena Sovietų Sąjunga persekioja žmogų. Tokių yra ne vien Rytuose, bet ir Vakaruose—Pietų Amerikoje, nekaltant apie Afriką.

Mūsų viltis, kad didėtų demokratinių kraštų skaičius ir žmogaus teisės laimėtų visame pasaulyje.

NAUJI LEIDINIAI

• The Lithuanian Short Story Fifty Years. Selected and edited by Stepas Zobarskas. Maryland Books, Inc., 84-39 90th Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Library of Congress Catalogue Card No.: 76-51607. ISBN: 0-87141-050-8. The publication of this Book was made possible in part, by grant from The Lithuanian Foundation. Jacket design by Paulius Jurkus. Knyga 464 psl., iliustruota puslapinėmis autorių nuotraukomis, ir piešiniais, kietais viršeliais, kaina \$12.50.

Tai penkiasdešimties pastarųjų metų lietuvių literatūros novelių antologija anglų kalba. Dvidešimt devyni autoriai, rašantys išeivijoje ir Lietuvoje. Štai jie ir jų novelių vardai angliškai: Vaižgantas "The Misfits," Vincas Krėvė "The Herdsman and the Linden Tree," Antanas Vienuolis "Veronika," Ignas Šeinius "The Ordeal of Assad Pasha," Jurgis Savickas "The Red Shoes," Petras Tarulis "Blue Trousers," Antanas Tulys "The Three Knots," Juozas Grušas "The Heavy Hand," Vytautas Alantas "The Crown Prince Needs Blood," Vincas Ramonas "Captain Boruta," Liudas Dovydenas "Petras," Jurgis Gliuda "A Counterbalance," Jurgis Jankus "The China Bowl," Antanas Vaičiulaitis "Noon at a Country Inn," Pulgis Andriūšis "He Wasn't Allowed to See," Kazys Barėnas "The Queen Mother," Nelė Mazalaitė "The Thorn," Juozas Kralikauskas "Seven Swords," Antanas Škėma "In the Hospital," Stepas Zobarskas "Elena," Marius Katiliškis "Midsummer," Aloyzas Baronas "The Brink of Madness," Julius Kaupas "The Organ of Kurkliškės," Algirdas Landsbergis, "Heavens Are Full Again," Vytautė Žilinskaitė, "Two Stories," Romualdas Lankauskas "The Striped Trolley Bus," Ichokas Meras "The Old Woman With A Green Pail," Kazys Almenas "The Yellow Buick," Juozas Aputis "Wild Boars Against the Horizon."

Leidyklos Maryland Books redaktorius Stepas Zobarskas atliko didelį darbą, pasitelkdamas nemažą būrį vertėjų. Raštus vertė: Algirdas Landsbergis, Albinas Baranauskas, Stepas Zobarskas, Raphael Sealy, Rasa Gustaitis, Danguolė Sealey, Jeronimas Žemkalnis, Nola M. Zobarskas, Jonas Dovydenas, Milton Stark, Clark Mills, Škėma, P. Činikas, Peter Sears, Dorothy Bowen, K. Almenas.

Algirdo Landsbergio 18 psl. įvadas duoda žinių apie lietuvių, lietuvių literatūros raidą ir apie antologijoj spausdinamą rašytoją.

Pastarųjų 50 metų lietuvių prozos antologija angliškai yra didelis kūrybinių išeivijos pastangų laimėjimas.

Prie kiekvieno spausdinamo gabalo duodama žinių ir apie patį autorių, ir apie jo knygas.

• The Bicentennial Salute to the Captive Nations 1976. Salutatory addresses in the House of Representatives together with relevant material on the Bicentennial Captive Nations Week. Ninety-Fourth

Congress, Second Session. U. S. Government Printing Office, Washington: 1977.

124 psl. dokumentinis leidinys, sukaupęs oficialiuosius amerikiečių pareiškimus pavergtųjų tautų reikalui Amerikos laisvės jubiliejiniuose metuose. Leidinio turinyje skyriai: House Resolution; Foreword by The Honorable Daniel J. Flood; Public Law 89-90: Captive Nations Week Resolution; Presidential Proclamations in the 1970's; Established List of Captive Nations; Governors' Bicentennial Proclamations; Mayors' Bicentennial Addresses in the Congress; House, Senate; Selected Popular Writings and Events of the Bicentennial Week.

Iš spaudos išėjo lietuvių tautos ir valstybės istorija, IV dalis, istorijos vadovėlis lituanistinių mokyklų XII skyriui arba VIII klasei. Redagavo Vincentas Liulevičius. Išleido JAV LB Svetimo taryba, Chicagoje 1977. 228 psl. knyga kietais viršeliais. Kaina \$5. Gaunama adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell Street, Chicago, Illinois 60629.

Seja, tautinės demokratinės minties žurnalas, 1/134/ nr., 1977 (XXV metai). Leidžia Varpininkų leidinių fondas Chicagoje. Redaguoja Liudvikas Šmulskštys. Turinyje: Dėl mažų dalykų; V. Sruogienė—Maskvos augimo faktoriai, Z. Dailidka—Pokalbiai su lenkais, J. Daugėla—Savosios tautos sargyboje (Felikso Daugėlos mirties dešimtmečio proga), Lietuvos nepriklausomybės programos reikalai (anketą atsako: V. Jungėnas, Br. Kviklys, V. Vaitiekūnas, J. Audėnas, Br. Raila, St. Barzdukas, V. Rastenis), B. Daugvila—Kelioms Lietuvon (atsiminimų nuotrupos) Autoriai ir knygos (Marius Katiliškis, Antanas Gustaitis, Pulgis Andriūšis), A. L.—Teisėjas Pranas Kavaliūnas, K. Karvelis—Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia. J. Puzinas ir L. Šmulskštys—Lietuvos Steigiamasis seimas, L. Š.—45 m. lietuvių radijo valandėlei, L. Šmulskštys—Lietuvių tautos fondas, V. Čižiūnas—Prano Dovydeno monografija; Žmonės, darbai ir dienos, Gyvenimo pamaivos, Laiškai, Knygos ir žurnalai. Numeris 104 puslapių.

Daugiau žinių apie persekiojamuosius

• JAV komisijos Europos saugumo ir kooperacijos reikalams pirmininkas Dante B. Fascell pranešė, kad komisija ir toliau priima informaciją apie žmogaus teisių pažeidimus. Be to, tokios žinios reikalingos VLIKui—informuoti tarptautinės organizacijas. Todėl praneškime apie naujus suėmimus, apie jau seniau kalinamus asmenis, apie tuos, kurie vargsta ištrėmimo lageriuose ar psichiatrinėse ligoninėse. Žinias siųskime adresu: VLIKas, 29 W. 57 Street, New York, New York 10019.

☆ Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos rugsėjo 24 demonstracijai Washingtono VLIKo valdyba pasiskyrė \$500.

Friend of Lithuanians Attended Lithuanian Picnic

Judge William Colbert, Common Pleas Court teisėjas, didelis lietuvių ir Susivienijimo draugas dažnai kalba per lietuvių radio programą, vadovaujamą SLA prezidento Povilo Dargio, Pittsburgh, Pa. iš stoties WPIT. Stotis girdima Pennsylvania, dalyje Ohio ir West Virginia.

Gerbiamas Teisėjas daug lietuviams įvairiomis progomis padeda. Jis lankėsi ir SLA sąskrydyje.

SUSIVIENIJIMO VEIKĖJŲ SASKRYDIS

Ilgai atmintyje pasiliks Pittsburghe šiais metais įvykęs, rugsėjo-September 18, SLA organizatorių-veikėjų pasitarimas-konferencija.

Diena pasitaikė labai graži-saulėta. Gertrudos ir Povilo Dargio sodyba, Scott Township, kur ir įvyko virš minėtas sąskrydis, yra puiki.

Aš jau esu gana senas SLA narys ir esu dalyvavęs gana daugelyje konferencijų-pasitarimų, tačiau tokiame draugiškame ir vaišingame subvime dar nesu buvęs.

Turiu pasakyti, jog čia susirinko iš visos Vakarinės Pennsylvania žymesnieji lietuviai veikėjai, amerikoniškai tariant "cream of the crop." Su kai kuriais jų jau seniai buvau susitikęs, čia kaip tik buvo proga ir vėl pažintis atnaujinti.

SLA prezidentas Povilas P. Dargis visus pasveikinęs, SLA veikėjų pasitarimą—atidarė oficialiai. Savo kalboje jis apibūdino dabartinę Susivienijimo Lietuvių Amerikoje padėtį ir numatomus ateities darbus. Jis kiek ilgiau ir plačiau sustojo ir kalbėjo apie dabartinį SLA Vajų, jo geras pasekmes, ragindamas susirinkusius šį Vajų padaryti dar reikšmingesniu, įtraukiant į SLA dar ir tuos lietuvius, kurie nors gyvendami šioje apylinkėje dar nėra SLA nariais.

Iš Povilo Dargio pareiškimo paaiškėjo, kad šis Vajus baigsis su šiuo metų pabaiga, todėl visi turėtų sukrusti iki metų pabaigos ir pasinaudoti, šio vajaus laike teikiama 45% nuolaida pirmaisiais apsidraudimo metais.

Baigdamas savo kalbą Povilas Dargis perskaitė prisustuosius pa-

sveikinimus nuo SLA Sekretorės Genovaitės Meiliunienės, Iždininkės E. Mikužūtės, Tėvynės redakcinės komisijos nario Jono Valaičio ir nuo Sandaros Redaktoriaus Grožvydo Lazausko.

Dar primenu, jog prieš pora valandų, dar prieš pradėdant SLA veikėjų pasitarimą, sandariečiai čia pat Dargių Sodyboje taip pat turėjo savo metinę konferenciją...

Po visų pasitarimų šeimininkė Gertruda Dargienė svečius vaišino specialiai paruošta šilta vakariene ir įvairiausiais gėrimais. Susirinkusieji taip pat turėjo progos pasilinksinti, atnaujinti senas pažintis ir padainuoti. Svečių tarpe buvo gerus balsus turintys dainininkai, jų tarpe Jonas Drąsutis, Jurgis Žilinskas, Albina Mačiulienė, Angelina Marmokienė, Frances Gavern-Gauronskienė, Juliana Andruilionytė-Comly, Elzbieta Žilinskienė, Lazauskų ir Leeson šeimū nariai, Ona Ott, N. Katkutė-Evans, Viola ir Lambert Stany, Kazys Puzinkevičius, p. p. Kochų šeima ir kiti. Na, o dirigentu buvo Juozas Gavern-Gauronskas. Jį gerai atsimena visi SLA nariai, kurie atostogaudavo SLA name Atlantic City, N. J. Mat, Juozas Tuose SLA Poilsio Namuose buvo vyriausiu gaspadoriumi. Svečių tarpe taip pat buvo Povilo P. Dargio artimas draugas teisėjas-Judge of Common Pleas Court William H. Colbert.

Tai tiek šiuo kartu apie įvykusį sąskrydį p. p. Dargių Sodyboje. Manau, kad kiti korespondentai daug plačiau ir geriau apie tai parašys.
J. Žilinskas

U.S. POSTAL SERVICE STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)		
1. TITLE OF PUBLICATION TĖVYNĖ		2. DATE OF FILING 9-30-1977
3. FREQUENCY OF ISSUE Semi-Monthly, except July and August		4. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE
4. LOCATION OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printers) 307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001		
5. LOCATION OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS (Not printers) 307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001		
6. NAMES AND COMPLETE ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR		
PUBLISHER (Name and Address) Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001		
EDITOR (Name and Address) Genevieve Meiliunas, 307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001		
MANAGING EDITOR (Name and Address) Genevieve Meiliunas, 307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001		
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)		
NAME ADDRESS		
NOT APPLICABLE		
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)		
NAME ADDRESS		
NOT APPLICABLE		
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 135.122, PSN) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)		
☒ HAVE NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ HAVE CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)		
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION		AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS
A. TOTAL NO. COPIES PRINTED (Net Press Run)		5,000
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES		-
2. MAIL SUBSCRIPTIONS		4,046
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of B1 and B2)		4,046
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		75
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		4,121
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING		879
2. RETURNS FROM NEWS AGENTS		-
G. TOTAL (Sum of E, F1 and F2—should equal net press run shown in A)		5,000
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete.		SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Genevieve Meiliunas, Manager
12. FOR COMPLETION BY PUBLISHERS MAILING AT THE REGULAR RATES (Section 135.121, Postal Service Manual) 39 U.S.C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4366 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates." In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in item 1 at the phased postage rates presently authorized by 39 U.S.C. 3626.		
SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Genevieve Meiliunas, Manager		

Ar sveika rūkyti? Klausimai ir atsakymai

DR. DANIELIUS DEGĖSYS

K.: Ar yra įrodyta, kad cigarečių rūkymas sukelia plaučių vėžį?

A.: Taip. Eksperimentai su gyvuliais ir rūkančiųjų žmonių plaučių mikroskopiniai tyrimai rodo progresuojančius audinių pakitimus, iš kurių išsivysto vėžys. Juo daugiau cigarečių žmogus per dieną surūko, juo didesnė yra jam galimybė susirgti plaučių vėžiu. Rūkantieji plaučių vėžiu serga dešimt kartų daugiau negu nerūkantieji. Rūkant cigaretes užtrunka apie 30-35 metai, kol plaučiuose išsivysto vėžys. Nustojus rūkyti prieš išsivystant vėžiui, plaučių audiniai atsistato į normalų stovį."

K.: Ar cigarečių filtrai sumažina rūkymo pavojingumą?

Taip. Šių dienų cigaretės turi apie 50% mažiau nikotino dervos negu jos turėjo prieš dvidešimt metų. 85% visų dabar rūkomųjų cigarečių turi filtrus.

K.: Ar yra saugu rūkyti mažai nikotino turinčias cigaretes?

Tokias cigaretes rūkyti yra saugiau negu turinčias daug nikotino, bet nerūkyti yra dar saugiau.

K.: Jeigu žmogus rūkydamas neįtraukia dūmų į plaučius, ar toks rūkymas yra kenksmingas?

A.: Neįtraukti cigarečių dūmų į plaučius yra sveikiau negu juos įtraukti, bet reikia atsiminti, kad dauguma rūkančiųjų nežiūrint, kad jie ir mano jog dūmų neįtraukia vis delto dūmai patenka į plaučius."

K.: Ar cigarų ir pypkės rūkymas lygiai taip pat pavojingas kaip cigarečių?

A.: Pypkes ir cigarus rūkantieji, kaip taisyklė, įtraukia mažiau dūmų į plaučius ir tuo sumažina plaučių vėžio pavojų. Pypkės ir cigarų dūmai yra stipresni negu cigarečių. Todėl tie kurie juos rūkydami dūmus įtraukia, save pastato į didesnę pavojų negu cigaretes rūkantieji.

K.: Ar saugu yra rūkyti tik kelias cigaretes į dieną?

A.: Statistiniai duomenys rodo, kad žmonės, kurie rūko tik penkias cigaretes į dieną, vis tiek turi didesnę mirtinumą negu tie kurie visai nerūko. Yra pastebėta, kad juo daugiau cigarečių rūkoma per dieną, juo mirtinumas didėja.

K.: Koks yra rūkančiųjų gyvenimo ilgis?

A.: Statistiniai duomenys rodo, kad mirtinumas yra dvigubai didesnis tų žmonių kurie rūko, negu nerūkiančiųjų. Du po kelius į dieną rūkančiųjų gyvenimo ilgis yra apytikriai 9 metais trumpesnis, ir jų dvigubai daugiau miršta nesulaikusių 65 metų.

K.: Kodėl ne visi rūkantieji gauna plaučių vėžį?

A.: Į šį klausimą atsakymo šiuo metu neturime. Tam yra daug priežasčių. Tačiau reikia atsiminti, kad dauguma rūkančiųjų turi koki nors plaučių negalavimą, kaip pavyzdžiui bronchitą, emphysemą arba chronišką kosulį. Rūkiančiųjų mirtinumas nuo įvairių ligų yra 75% didesnis negu nerūkiančiųjų.

K.: Ar cigaretės kenkia skrandžiui?

A.: Žmonės, kurie turi skrandžio žaizdą, turėtų mesti rūkė, nes nikotinas trukdo žaizdos gijimui. Rūkantieji nuo skrandžio žaizdų miršta tris kartus dažniau negu nerūkantieji.

K.: Ar yra ryšys tarp cigarečių rūkymo ir širdies ligų?

A.: Taip yra. Mirtinumas nuo širdies koronarinių indų užsikimšimo, rūkančių tarpe, yra du kartus dažnesnis negu nerūkiančių. Nikotinas sukelia kraujo indų spazmus ir todėl sumažina širdies muskulo aprūpinimą deguonimi ir tokiu būdu jis kenkia širdžiai. Be to, nikotinas jaudina širdį ir širdis pradeda plakti dažniau.

K.: Koks yra ryšys tarp rūkymo ir burnos bei gerklės vėžio?

A.: Cigaretės rūkančiųjų mirtinumas nuo gerklės ir burnos bei lūpų vėžio yra 6 kart didesnis negu nerūkiančių. Pypkes ir cigarus rūkantieji nuo šių ligų miršta 4 kart dažniau negu nerūkantieji.

K.: Kokie yra plaučių vėžio simptomai?

A.: Plaučių vėžio simptomai yra šie: besitęsiantis kosulys, kraujuoti skrepliai ir kartais skausmas krūtinėje. Vėžiui tik ką prasidėjus šie simptomai būna nepastebimi, gi tuo metu, kai jie išryškėja, vėžys būna pažengęs toli ir tada jis pagydyti būna jau per vėlu.

K.: Kokia yra galimybė pagydyti plaučių vėžį?

A.: Plaučių vėžio gydymas nėra sėkmingas. Šiuo metu iš dešimties sergančių tik vieną pavyksta pagydyti.

Cicero, III.

Nuo pat įsisteigimo, veik 50 metų SLA 301-oji Kuopa naudojosi svetaine 1500 So. 49 Ave. Nors šių namų savininkai keisdavosi, bet SLA Kuopa, kaip ir kitos lietuvių organizacijos, čia rasdavo prieglaudą. Šiomet šie namai perėjo iš Lietuvių į svetimųjų rankas ir lietuvių organizacijos neteko pastogės.

PT narės Kristinos Austin pastangomis, pereitais metais į SLA 301-ąją Kuopą įstojo kelios naujos narės. Viena jų—sesė Vyšniauskienė turi puikiai įruoštą patalpą susirinkimams ir mažiems pobū-

viams. Paprašyta, ji mielai sutiko savo patalpose leisti SLA nariams susirinkti. Labai ačiū.

Pereitais metais, nors buvo skelbti du Kuopos susirinkimai, bet nariai neatsilankė. Dabar, turint patogią patalpą, būtų galima susirinkimus šaukti dažniau, jeigu tik nariai lankytųsi.

Metinis SLA 301 Kuopos narių susirinkimas įvyks gruodžio 7 d. 7 val. vak. p. p. Vyšniauskų rezidencijoje 1404 So. 49 Court, Ciceroje. Nariai maloniai kviečiami atsilankyti. Nuo dalyvių skaičiaus priklausys, ar mes 1978 m. susirinksi-me. **Stepas Paulauskas, Kp. Pirm.**

LITHUANIAN CHEF

Jane Bajerčius,
Food Editor

CHICKEN BREAST CROQUETTES

1 lbs. chicken breasts
2 slices white bread
2/3 cup milk
2 eggs
2 tablespoons butter or margarine
1 small onion
1 cup dried bread crumbs
salt and pepper to taste.

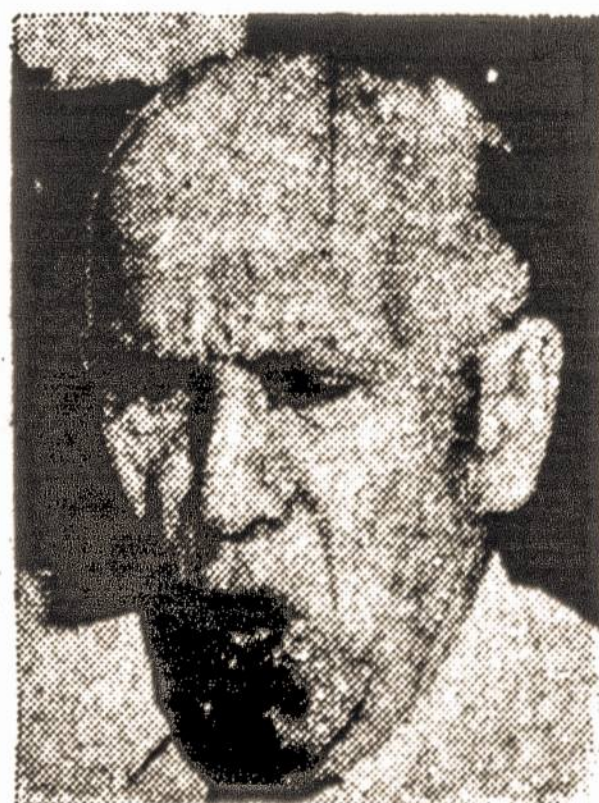
Chicken breast skin and grind. Add bread which has been soaked in milk and pressed dry. Add chopped onion, 1 egg and melted butter or margarine. Mix well. Shape into oval croquettes. Roll in flour, then in beaten egg and in dried bread crumbs.

Fry in butter or margarine.

Please send your recipes to:
Jane Bajerčius, 871 East 4th St.,
So. Boston, Mass. 02127.

MIAMI, FLA.

By Barbara Senteleber
Journal Staff Writer

Bruno Nkrash

HE'LL GIVE HIS FINAL CONCERT

Bruno Nkrash gives his voice a workout in preparation for his "final concert" in November. The El Portal resident has been a composer, interpreter and instructor of music for more than 70 years.

HE PREPARES FOR HIS LAST CONCERT

After 70 years of music, *Bruno Nkrash* will give his final concert Nov. 20 at the Lithuanian-American Citizen Club.

The El Portal resident teaches piano and voice in his studio and says he's just bending tradition a little.

HANDY HINTS

Shortening can be measured exactly. If recipe calls for 1/3 cup, fill measuring cup two-thirds full of water, add enough shortening to bring water to top of cup, pour off water and you have exactly 1/3 cup of shortening.

Sour milk can be made by adding two tablespoons of vinegar to one cup of sweet milk and then letting it stand for a few minutes. Your baking will be just as light as if real sour milk were used.

To make beef taste as if it had been cooked over a woodfire, rub currant jelly all over the beef before placing it in the oven to roast.

Run water over marshmallows before cutting them with scissors for salads, cake icings, etc. and they will not stick to the scissors.

Store eggs with the broad ends up. Yolks are less likely to break after storage this way.

To keep cheese from drying out, wrap it in a cloth dampened with vinegar. It's grandmothers method and still a good idea.

For a colorful chicken salad toss in cubes of cranberry jelly.

According to Lithuanian tradition, Nkrash said, when someone dies, the family gives a dinner for all the friends.

"Since I have no relatives (except for a wife who is also in her 80's), nobody is going to give a dinner."

So Nkrash is going to give his own—ahead of time.

Along with the dinner,—4 p. m., Sunday, Nov. 20 at the Lithuanian Club, 3655 NW 34th St.—Nkrash will give what he calls his "farewell concert."

He hasn't picked out the program yet, but he says there's sure to be some Lithuanian folksongs and excerpts from operas.

Born Bronislav Nkrashas, the musician came to the United States from Lithuania when he was 14.

He spent over 50 years as an organist for various churches in Pennsylvania until 16 years ago when he moved to El Portal, Florida and began giving private lessons.

Students aren't as easy to find any more, Nkrash lamented. "The children are good but day and night the TV goes on."

He keeps trying anyway. "When you do something, maybe you live longer."